

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
τ. Καθηγητοῦ τῆς Πατριαρχικῆς Μ. Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως
νῦν τοῦ ᾽Ωδείου Μουσικῶν Λύκειον Ἀθηνῶν

Ο
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Α
Ο Λ Ο Ν Υ Κ Τ Ι Ο Υ Α Γ Ρ Υ Π Ν Ι Α Σ
Κ Α Τ Α Τ Η Ν Τ Υ Π Ι Κ Η Ν Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Ν Τ Ο Υ Α Γ Ι Ο Υ Ο Ρ Ο Υ Σ
Μ Ε Τ Α Π Λ Ο Υ Σ Ι Ο Υ Μ Ο Υ Σ Ι Κ Ο Υ Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Τ Ο Σ Ε Ν
Τ Ω Τ Ε Λ Ε Ι Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Ν Τ Ο Σ Α Π Α Ν Τ Α Τ Α Ε Ν Τ Η
Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α Τ Α Υ Τ Η Ψ Α Λ Λ Ο Μ Ε Ν Α
Β Υ Ζ Α Ν Τ Ι Ν Α Μ Ε Λ Ω Δ Η Μ Α Τ Α
Κ Α Τ Α Τ Η Ν Α Ρ Χ Α Ι Α Η Π Α Ρ Α Δ Ο Σ Ι Ν
Τ Η Σ Μ Ε Γ Α Λ Η Σ Τ Ο Υ Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Υ Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Α Σ
Ε Λ Θ Ο Ν Τ Α Τ Ο Π Ρ Ω Τ Ο Ν Ε Ι Σ Φ Ω Σ

ΤΟΜΟΣ Α'

Α Θ Η Ν Α Ι

1959

227-575

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

τ. Καθηγητοῦ τῆς Πατριαρχικῆς Μουσικῆς Σχολῆς Κωνσταντινουπόλεως
νῦν τοῦ ᾽Ωδείου Μουσικῶν Λύκειον Ἀθηνῶν

94

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΟΛΟΝΥΚΤΙΟΥ ΑΓΡΥΠΝΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΜΕΤΑ ΠΛΟΥΣΙΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΤΩ ΤΕΛΕΙ
ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΟΣ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΝ ΤΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΑΥΤΗ

ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΕΛΩΔΗΜΑΤΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ
ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΕΡΧΟΜΕΝΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΙΣ ΦΩΣ

ΤΟΜΟΣ Α'

ΑΘΗΝΑΙ 1959
ΕΚ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ 28

ΤΩ ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΩ ΜΟΙ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ ΜΟΥΣΟΤΡΑΦΗ
ΚΑΙ ΘΕΟΠΡΟΒΛΗΤΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ ΘΕΟΚΛΗΤΩ
ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΑΥΤΗΝ ΕΥΛΑΒΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

Ο ΠΟΝΗΣΑΣ
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὰ πρῶτα Βυζαντινὰ μουσικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἦσαν τοῦ Πέτρου Λαμπαδαρίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἦτοι: Ἀναστασιματάριον, Εἰρημολόγιον, Δοξαστάριον καὶ ἄλλα, ἐξετυπώθησαν τῷ 1820 ἐν Βενετίᾳ. Τὰ ἔργα ταῦτα εἶχον ἐρμηνευθῆ τῷ 1815 ἐκ τῆς ἀρχαίας παρασημαντικῆς ὑπὸ τῶν τριῶν ἀειμνήστων Μουσικοδιδασκάλων Μητροπολίτου Χρυσάνθου, Γρηγορίου πρωτοψάλτου καὶ Χουρμουζίου Χάρτοφύλακος ὡς καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντα σήμερον, παρουσίασαν τὴν πραγματικὴν σφραγιδα τῆς ἱεροπρεποῦς ἐκτελέσεως τῶν γνησίων Βυζαντινῶν μελωδημάτων, ὧν ἡ γραφή εἶναι τελεία καὶ ἀπλουστάτη. Ὡς τυγχάνει γνωστὸν εἰς ὅλον τὸν μουσικὸν κόσμον, ὁ Πέτρος ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὑπῆρξεν δεινὸς μουσικὸς καὶ μελοποιὸς ἄριστος, πλουτίσας τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῶν μυρίων μουσικῶν μελῶν αὐτοῦ, ἦτο καὶ βαθὺς γνώστης τῆς ἐξωτερικῆς μουσικῆς. Ἀλλὰ παρ' ὅλον τοῦτο, δὲν ἀνέμιξεν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ μέλη, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐξωτερικὴν μουσικὴν γραμμὴν, περιορισθεὶς μόνον εἰς τὴν ἀπλότητα τῆς γραφῆς αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο τὰ μελωδήματα τοῦ Πέτρου, θεωροῦνται σήμερον ὡς ἀπόρητα φρούρια τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα αὐδεῖς, ἐστὶν ἱκανὸς νὰ διασαλεύσῃ. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι, ἅπαντες οἱ μετὰ τὸν Πέτρον ἐμφανισθέντες Μουσικοδιδάσκαλοι ἔγραψαν πλεῖστα μουσικὰ ἔργα βάσει τῶν κλασσικῶν μελῶν αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι σήμερον κατὰ πολὺ ἐν χρήσει ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις.

Μετὰ ταῦτα σὺν τῷ χρόνῳ ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐκδόσεις μουσικῶν βιβλίων ἐν Κων]πόλει καὶ Ἰδίως ἐν Ἀθήναις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἀπέβησαν λίαν χρήσιμα τόσον ἐν τῇ ψαλμωδίᾳ ὅσον καὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Μουσικῆς μας, ἄλλα δέ, ἐπέφερον μεγάλην βλάβην εἰς τὸ ζήτημα τῆς ψαλμωδίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκδοτῶν τῶν τοιούτων βιβλίων, ἀπέβλεψαν, οὐχὶ εἰς τὴν διατήρησιν τῶν κλασσικῶν μελῶν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν ὕλικὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν, ἡ δὲ προξενηθεῖσα βλάβη ἐν τῇ ψαλμωδίᾳ εἶναι ὅτι, οἱ ἐκδῶται τῶν τοιούτων ἔργων, ἀφήρεσαν πολλὰς κλασσικὰς γραμμὰς καὶ ἀντικατέστησαν ταύτας μὲ εἰδικὰς τῶν μουσικὰς τεχντροπίας. Ἡ τοιαύτη διαστρέβλωσις καὶ παραμόρφωσις τῶν γνησίων Βυζαντινῶν μελῶν ἐπέφεραν τὴν μεγάλην βλάβην εἰς τοὺς νέους ἱεροψάλτας, οἵ-

τινες οὐχὶ μόνον ἐδυσκολεύοντο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν διότι εἶχον καὶ ἀναριθμήτους μουσικὰς ἀνορθογραφίας, ἀλλὰ καὶ νὰ διερωτῶνται : Ποῖα εἶναι τὰ γνήσια Βυζαντινὰ μαθήματα ; αὐτὰ ποὺ ἀναγινώσκωμεν εἰς τὰ νέα ἐκδοθέντα βιβλία ἢ εἰς παλαιά, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς ἔχουν ἐξαντληθῆ.

Λαβὼν λοιπὸν ὑπ' ὄψιν, ὅλα τ' ἀνωτέρω καὶ ἐπιθυμῶν, ὅπως διατηρηθῆ ἡ ἀρχαία παράδοσις **τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Τέχνης**, προέβην εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἀνά χειρὰς ἔργου μου, ὑπὸ τὸ γενικὸν τίτλον : «Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ» οὗτινος ἢ ἑλλειψις τυγχάνει λίαν αἰσθητῆ, καθότι τοιαύτη σειρὰ περιεχομένου, μετὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῆς ὀλονυκτίου ἀγρυπνίας κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τοῦ Ἀγίου Ὁρους, μετὰ ἐνδιάμεσα μουσικὰ μέλη ἐν αὐτῇ καὶ μετὰ πλουσίου μουσικοῦ παραρτήματος, δὲν ἐξεδόθη μέχρι σήμερον.

Διὸ καὶ ἐθεώρησα ὡς ἀπαραίτητον καθῆκον μου, ν' ἀφιερῶσω εὐλαβῶς τὸ πρῶτον τοῦτο βιβλίον μου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΝ.

Πρὸς τούτοις ἐκφράζω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας πρὸς ὅλους τοὺς ἐνισχύσαντάς με ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκτύπώσεως τοῦ ἔργου τούτου. Ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὸν ἀξιότιμον μουσικόφιλον κ. Γεώργιον Νικολάου ὅστις γενναιοδῶρως προσέφερεν τὴν ὕλικὴν ὑποστήριξίν του.

Τὸ πρωτότυπον τοῦτο βιβλίον μου ἐπειδὴ τυγχάνει πλουσιώτατον εἰς ὕλην καὶ συγχρονισμένον ἀπὸ ἀπόψεως συντομίας καὶ τέχνης μελοποιηθὲν ἐπιμελῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν μελῶν, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ τύχη εὐμενοῦς ὑποδοχῆς, καθόσον τυγχάνει καὶ λίαν χρήσιμον εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας.

Ο Πονήσας
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Β. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

κατὰ τῆ

Περὶ ὧν
ἄραν ὁ ἱερε
σέρχεται εἰς
μόνον ἐπιτρο
Εὐλογητὸς ὁ
αἰώνων. Ὁ
Ὁ χορο
Δόξά σο
ὁ ἀναγνώστη
Σοῦ ἐστὶν ἡ
Κύριε ἐλέησον
εὐκρινῶς τοῦ
λογίῳ. Μετὰ
ροῦ «**Τὸ προ**
τῶ τέλει). Ψα
ἀναγινώσκει
Στάσιν τῶν
Σολέα πρὸς
(ἴδε διάφορα

(α) Καὶ ἡ
παραθρονίῳ ἄ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ἽΟλονυκτίου ἽΑγρυπνίας
κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τοῦ ἽΑγίου ώΟρους

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

**ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**

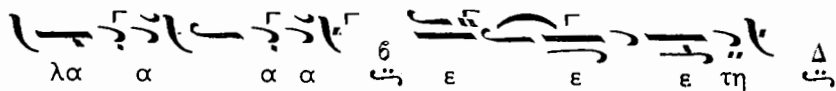
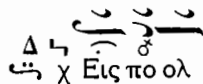
Περὶ ὥραν 8ην ἑσπερινὴν κρούεται ὁ κῶδων καὶ μετὰ ἡμισεῖαν ὥραν ὁ ἱερεὺς λαμβάνει καιρὸν πρὸ τοῦ Δεσποτικοῦ ἸΘρόνου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα μετὰ ἀνοικτὴν τὴν ὥρασαν Πύλιν. Φέρων δὲ μόνον ἐπιτραχήλιον καὶ ἱστάμενος πρὸ τῆς ἽΑγίας Τραπεζῆς ἐκφωνεῖ : **Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ώΟ χορὸς ἽΑμήν.**

ώΟ χοροστατῶν ἐν τῷ παραθρονίῳ ἡγούμενος λέγει (α).

Δόξα σοὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν Δόξα σοὶ Βασιλεῦ οὐράνιε κτλ. καὶ εὐθὺς ὁ ἀναγνώστης τὸ **Τρισάγιον** εἰς τὸ μέσον τοῦ Σολέα· ὁ ἱερεὺς : **Ἵὸτι Σοῦ ἐστὶν ἡ Βασιλεία** καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Διάκονος μετὰ τὸ ἽΑμήν, τὸ Κύριε ἐλέησον ἸΒ' φοράς, τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν (τρὶς) ἀναγινώσκει εὐκρινῶς τοὺς ψαλμοὺς τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ὡς ἐστὶ ἐν τῷ ώΩρολογίῳ. Μετὰ τὸ πιστεύω καὶ ἽΑξιὸν ἐστὶν, ψάλλεται ὑπὸ τοῦ Ἀ'. χοροῦ **Ἵὸ προσταχθὲν μυστικῶς** δίχορον, (Ἵδε Μουσικὸν Παράρτημα ἐν τῷ τέλει). Ψαλλομένου τούτου ὁ ἱερεὺς φέρων φελόνιον ἐξέρχεται καὶ ἀναγινώσκει ἐμμελῶς (ὡς ἑχομε^ν γράψει μουσικῶς ἐν τῷ τέλει) τὴν α'. Στάσιν τῶν ώΙΚων τῆς Θεοτόκ^{ου} ἐπὶ τοποθετημένου δισκελλίου ἐν τῷ Σολέα πρὸς τὸν ἀριστερὸν χορὸν ἑναντι τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου. (Ἵδε διάφορα **Χαῖρε Νύμφη** καὶ ἽΑλληλούϊα ἐν τῷ τέλει).

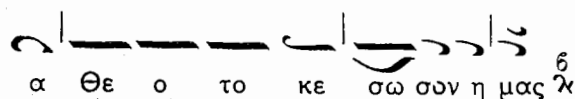
(α) Καὶ ἽΑρχιερεὺς ἐὰν ὑπάρχη δὲν Ἵσταται ἐν τῷ θρόνῳ, ἀλλ' ἐν τῷ παραθρονίῳ ἀνευ μανδύου κρατῶν Χαζράνιον.

Πληρουμένης τῆς α'. Στάσεως τῶν Οἴκων, ἐάν χοροστατῆ Ἀρχιερεὺς ψάλλεται τὸ παρὸν εἰς πολλὰ ἔτη ἤχος β'.

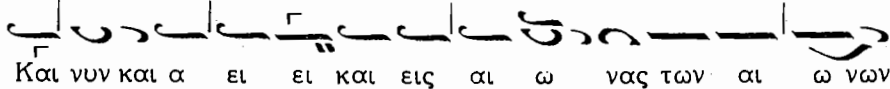
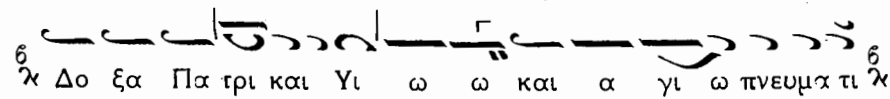

ὁ Β'. χορὸς τὸ τέλος Δε ε ε σπο ο τα

Κι' εὐθὺς ὁ Α' χορὸς ἄρχεται ψάλλον τὸν Κανόνα **Ἀνοιξω τὸ στόμα μου** εἰς ἕξ τροπάρια μετὰ τοῦ στίχου οὕτως :

εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης Ὠδῆς ἀντὶ στίχου ψάλλεται τὸ Δόξα Πατρὶ εἰς τὸ α'. καὶ εἰς τὸ β'. καὶ νῦν καὶ αἰ' οὕτω

Εἰς τὸ τέλος τῆς Γ'. ὠδῆς ψάλλεται τό, Τῆ Ὑπερμάχῳ διχορον ἀργουσύντομον (γραφὴν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχαίου ἀργοῦ) ψαλλομένου τούτου, ὁ ἱερεὺς κρατῶν τὸ Κατζλον, ἐξέρχεται τοῦ ἱεροῦ Βήματος καὶ θυμιᾷ κατ' ἀρχάς πρὸ τοῦ Θρόνου τρεῖς ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, εἶτα τὸ Ἐκκλησιασμα τρεῖς εἰς τὸ κέντρον καὶ ἀνά τρεῖς δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Μετὰ ταῦτα στρεφόμενος πρὸς τὴν ὥραϊαν Πύλην θυμιᾷ κατὰ σειρὰν τὰς εἰκόνας τοῦ Τριπλοῦ, μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ψαλλομένου. Ἐν συνεχείᾳ δὲ χροσερχόμενος πρὸ τοῦ δισκελλίου καὶ θυμιῶν τοῦτο πάλιν τρεῖς, ἄρχεται ἀναγινώσκων τὴν β'. Στάσιν τῶν Οἴκων. Εἰς τὸ τέλος ταύτης, θυμιᾷ καὶ πάλιν πρὸ τοῦ δισκελλίου καὶ ὁ Β'. χορὸς ψάλλει τὴν Δ'. ὠδὴν ὁ **καθήμενος ἐν δόξῃ**, ὁ Α'. τὴν Ε'. ὠδὴν ἐξέστη τὰ σύμπαντα καὶ ὁ Β'. χορὸς τὴν ΣΤ'. **τὴν Θεῖαν ταύτην**. Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ψάλλει ὁ Β'. χορὸς τὸ β'. ἀργουσύντομον δι-

χορον **Τῆ ὑπερμάχῳ**, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποῦ ἀναγινώσκεται ἡ Γ'. Στάσις τῶν Οἴκων. Εἶτα ὁ Α'. ψάλλει τὴν Ζ'. ὠδὴν **Οὐκ ἐλάτρευσαν**, ὁ Β' χορὸς τὴν Η'. **παῖδας εὐαγεῖς** καὶ ὁ Α'. τὴν Θ'. ὠδὴν **ἀπας γηγενῆς** κατὰ τι ἐντονώτερα. Μετὰ τὸ τέλος ταύτης ψάλλεται αὖθις τὸ γ'. τῆ ὑπερμάχῳ συντομώτερον δίχορον καὶ ἀναγινώσκεται ἡ Δ'. Στάσις τῶν Οἴκων ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου (β).

Μετὰ τὸ τέλος τῆς Δ'. Στάσεως εὐθὺς ψάλλεται τὸ τελευταῖον τῆ Ὑπερμάχῳ δίχορον συντόμως (τὸ σύνηθες). Εἶτα ὁ ἀναγνώστης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ Σολέα, λέγει ἐμμελῶς καὶ εὐκρινῶς τὸ Τρισάγιον ὁ ἱερεὺς δτι σοῦ ἐστίν καὶ ὁ ἀναγνώστης Ἄμην, τὸ τῆ Ὑπερμάχῳ (χῦμα) τὸ Κύριε Ἐλέησον Μ'. (40) φορές, ὁ ἐν παντὶ καιρῷ, Δόξα Πατρὶ Καὶ νῦν, Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ, ἐν ὀνόματι Κυρίου Εὐλόγησον Πάτερ (ἢ Δέσποτα Ἄγιο ἐὰν χοροστατεῖ) καὶ ὁ ἡγούμενος ἀπὸ τοῦ Παραθρονίου λέγει τὴν εὐχὴν: «Ὁ Θεὸς οἰκτιρῆσαι ἡμᾶς» κτλ. ὁ ἀναγνώστης καὶ πάλιν τὸ Κύριε ἐλέησον(τρις) «Καὶ σῶσον ἡμᾶς Παναγία Παρθένε» ὁπερέκφωνεῖται ἐμμελῶς καὶ μεγαλοφώνως. Ἐν τῷ μεταξύ δ-λων τῶν ἀνωτέρω ἀναγινωσκομένων, προητοιμασμέν οἱ δντες δύο καλλιφωναὶ ἀναγινῶσται (κανονάρχαι) ὁ μὲν ἱστάμενος ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου, ἀναγινώσκει μετὰ ἐμμελοῦς ἀπαγγελίας καὶ λίαν εὐκρινῶς τὴν εὐχὴν: Ἄσπιλε ἀμόλυντε, ὁ δὲ ἱστάμενος ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναγινώσκει ὁμοίως τὴν ἑτέραν εὐχὴν: «Καὶ δὸς ἡμῖν Δ' ἰσποτα» ἀκολουθῶς τὸ Ὑπερένδοξε ἀειπάρθενε, ἡ ἐλπίς μου ὁ πατήρ καὶ τὴν Πάσαν ἐλπίδα μου. Εὐθὺς ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν μετὰ τοῦ εὐξώμεθα. Μετὰ ταῦτα ψάλλεται τὸ Τὴν ὠραιότητα. (Ἴδε Μουσικὸν παράρτημα ἐν τῷ τέλει) Μετὰ τὸ «Δι' εὐχῶν» ἐπικρατεῖ ἄκρα σιγὴ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, λογιζόμενον ὡς διάλλειμα.

(β) Εἰς τὸ τέλος τῆς γ'. Στάσεως τῶν Οἴκων, καθ' ἣν ὦραν οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸ δίχορον τῆ Ὑπερμάχῳ ἐὰν ὑπάρχει Ἀρχιερεὺς (χοροστατῶν ἐν τῷ Παραθρονίῳ οὐχὶ ἐν τῷ θρόνῳ μέχρι τοῦ σημείου τούτου ὡς ἀπαιτεῖ ἡ Τυπικὴ διάταξις εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερόν Βῆμα ἀκολουθούμενος ὑπὸ ἱερέως καὶ διακόνου ἐνδυσάμενος δὲ τὸν ἱερόν Μανδύαν, ἐπιτραχήλιον, μικρὸν ὠμοφόριον, καὶ πατηρίτσαν, ἐξέρχεται μεθ' ὅλου τοῦ Κλήρου καὶ ἀναγινώσκει τὴν Δ'. Στάσιν τῶν Οἴκων. Εἰς τὸ τέλος ταύτης ὁ Ἀρχιερεὺς εὐλογῶν τὸ ἐκκλησίασμα διὰ τοῦ δικηροτρικηρίου, ὁ Α'. χορὸς ψάλλει τὸ, Εἰς πολλὰ ἔτη ἀργοσυντόμως ὡς ὑπάρχει ἀνωτέρω, μέχρις οὗτος ἀνέλθει οὗτος εἰς τὸν Θρόνον· λαμβάνων δὲ τὸ τέλος ὁ β'. χορὸς Δέσποτα, ἔρχεται ὁ Α'. χορὸς ψάλλων τὸ τελευταῖον Τῆ Ὑπερμάχῳ δίχορον ἀλλὰ συντόμως (τὸ σύνηθες).

Τὸ παρὸν ψάλλεται εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀποδείπνου ἐκάστην Τρίτην καὶ Πέμπτην ἑσπέρας ἤχος α΄. Πά.

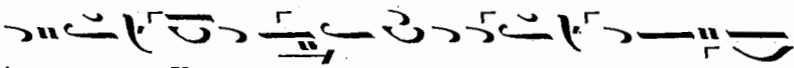
Μέλος ἀργὸν εἰρμολογικόν

ιε ε χ Σφα γη ην σου τη ην α α δι κον Χρι ι
 στε δὴ η Παρ θε ε νος βλε ε που σα
 α π ο δυ με ε ε νη ε βο ο ο α σοι οι
 Τε ε ε κνο ον γλυ — υ κυ — υ τα το ον π
 Πως α δι ι ι κως πα α α α α σχεις δ
 Πω ως εν ξυ υ λω κρε ε μα α σαι π ο πα α
 σα αν γη ην κρε — μα α σα ας τοι οις υ υ υ
 υ δα σι — ι μη η η λι ι πης μο ο νην
 με π Ευ ερ γε ε τα α πο ο λυ υ ε
 ε λε ε ε δὴ την Μη τε ε ε ρα α καιδου
 ου λην σου δε ε ε ε ο ο ο χ μαι αι
 αι π

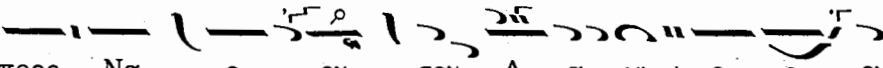
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

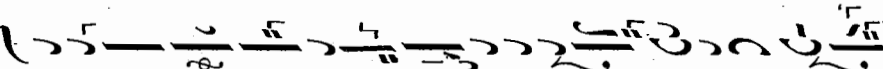
Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ

Κατὰ τὴν κατασκευαστικὴν ταύτην στιγμὴν καθ' ἣν ἐπικρατεῖ πλήρης σιγή, μεθ' ὄλων τῶν φώτων ἐσβεσμένων, πλὴν τῶν κανδηλῶν τοῦ Τέμπλου καὶ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τοῦ ἐσταυρωμένου, ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ μαυρὸν μανδύαν, ἐξέρχεται ἐκ τῆς Βορείου Πύλης τοῦ ἱεροῦ Βήματος μετὰ προπορευομένου ἑνὸς ἀναγνώστου φέροντος ἀνημμένην λαμπάδα καὶ ἄρχεται θυμῶν διὰ τοῦ Κατζίου ἅπαν τὸ Ἐκκλησίασμα κατὰ σειράν. Τὴν ὥραν ταύτην εἴθισται ἐν Ἁγίῳ Ὁρει νὰ ψάλληται ἡμιφώνως ὑπὸ τοῦ θυμιῶντος ἱερέως καὶ λίαν ἀργῶς τὸ παρὸν εἰς ἦχον α'.

$\overset{\circ}{\text{Π}}\alpha$
 ιε ε Κυ υ υ υ ρι ι ι ε ει σε ε λε

 ευ σο ο μαι αι εις τον οι οι οι κο ο ον σου $\overset{\pi}{\rho}$

 προς Να ο ον τον Α α γι ι ο ο ον

 σου ου εν φο ο ο ο βω ω ω εν φο ο

 βω ω σου ου $\overset{\pi}{\rho}$

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν, μέχρις οὗτου ὁ ἱερεὺς ἐπανέλθῃ πρὸ τῆς ὥρας πύλης ἣτις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐστὶ κεκλεισμένη. Ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰσερχόμενος οὗτος εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα καὶ πρὶν ν' ἀνοίξῃ ταύτην, ὁ ἕξωθεν τῆς ὥρας πύλης ἰστάμενος ἀναγνώστης μετὰ τῆς λαμπάδος ἐκφωνεῖ ἐμμελῶς : Τό, **Κέλευ-**

σον κι' εὐθύς ὁ ἱερεὺς ἀνοίγει τὴν Πύλην βλέπων πρὸς τὸ Ἐκκλησιασ-
μα καὶ ὑψώνων τὸ **Κατζιον** ἐκφωνεῖ ἐμμελῶς καὶ μεγαλοφώνως:

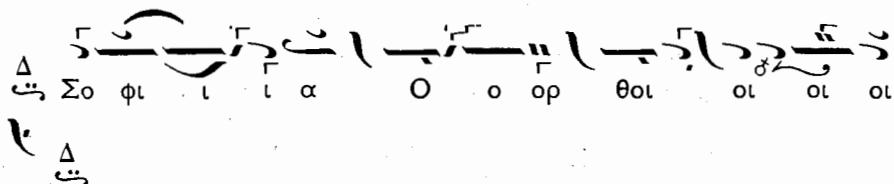
Κύριε εὐλόγησον.

Ὁ χορὸς τὸ Ἄμην, ἀκουλούθως εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα, καὶ ἀφοῦ θυμιάσῃ τὴν ἁγίαν τράπεζαν πέριξ καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ παρισταμένους ἐκφωνεῖ μεγαλοφώνως: **«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίᾳ, καὶ Ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι, πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων»**. Ὁ Χορὸς Ἄμην, κι' εὐθύς ὁ ἡγούμενος ἀναγινώσκει τὸν Προοιμιακὸν Ψαλμὸν τοῦ ἔσπερινοῦ, «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον». (δ) Μέχρι τοῦ στίχου, **Δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν** καὶ ἄρχεται ὁ Α'. χορὸς ψάλλων τὰ Ἀνοιξαντάρια. «Ἀνοιξαντός σου τὴν χεῖρα» (κατ' ἐκλογὴν τοῦ διευθύνοντος τὸν δεξιὸν χορὸν τῶν ψαλτῶν). Ἀνοιξαντάρια εἰς ἤχον Βαρὺν ἑναρμόνιον, βαρὺν διατονικὸν μετὰ μικροῦ κρατήματος, (ἐν τῷ τέλει τῆς παρουσίας βίβλου).

Εὐθύς μετὰ τὸ τέλος τῶν Ἀνοιξανταρίων ἐξέρχεται ὁ Διάκονος καὶ ἱστάμενος εἰς τὴν συνήθη θέσιν τοῦ ἐκφωνεῖ καταनुκτικῶς τὰ εἰρηνικὰ τῆς Μεγάλης συναπτῆς. Εἰς ἕκαστον δὲ εἰρηνικόν, οἱ χοροὶ ψάλλουσι ἐναλλάξ τὸ **Κύριε ἐλέησον** μετὰ μέλους καὶ κατὰ συμφωνίαν (ἴδε διάφορα ἐν τῷ τέλει) πρὸς τὰς ἐκφωνήσεις τοῦ Διακόνου, ὁστις, ἐὰν μὲν τυγχάνει ὑψίφωνος ἐκφωνεῖ τὰ εἰρηνικὰ εἰς τὸν ἄνω φθόγον Νη τῆς διαπασῶν κλίμακος. Ἐὰν δὲ οὐ δύναται, τότε ἐκφωνεῖ ταῦτα ἐπὶ τοῦ μεσαίου Δι τῆς κλίμακος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἢ οὕτως ἢ ἄλλως, οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν δεόν νὰ δίδωσι ὡς φωνητικὴν βάσιν εἰς τὸν Διάκονον τὸν κάτω Νη διότι ἡ βάσις αὕτη ὁδηγεῖ κανονικῶς ὅλας τὰς συμφωνίας ὅλων τῶν ψαλλομένων εἰς τὴν γενικὴν ἀρμονίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὸ αὐτὸ δεόν νὰ γίνεται καὶ μὲ τὰς φωνητικὰς βάσεις ὅλων τῶν ἤχων, ἀρκεῖ νὰ βαδίζωσι ἅπαντες ἐπὶ τῶν κανονικῶν συμφωνιῶν. Μετὰ τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφωνήσιν τοῦ ἱερέως ὁστις, πρὸς διάκρισιν τῆς ἐκφωνήσεως ὡς σοβρωτέρως ἀπὸ τοῦ διακόνου τὰς ἐκφωνήσεις, δεόν νὰ ἀπαγγέλῃ ταύτην πάντοτε κατὰ τρεῖς φωνὰς χαμηλότερα ἢ κατὰ τέσσαρας· εἶτα ἀναγινώσκειται ἐν κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου τῆς ἡμέρας, ἢ ψάλλεται ὑπὸ τῶν χωρῶν ἢ α'. Στάσις τοῦ «Μακάριος Ἀνὴρ» (κατ' ἐκλογὴν τῶν ψαλλόντων, ἢ Μανουὴλ πρωτο-

(δ) Ὁ προοιμιακὸς ψαλμὸς τοῦ Ἐσπερινοῦ «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» δεόν ν' ἀναγινώσκηται ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου ἢ ὑφ' ἐνὸς κληρικοῦ ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ ὑπὸ λαϊκοῦ. Κατ' ἀνάγκην δὲ ἀναγινώσκειται οὗτος ὑπὸ τῶν ἱεροψαλτῶν ἐλλείψει ἐτέρου ἱερέως ἢ διακόνου.

ψάλτου ἢ Θεοδ. Φωκαέως ὁ Βαρύς διατονικός. (Ἴδε καὶ ἡμέτερον μελοποίημα εἰς λ β'. Δι Νενανῶ σύντομον). Εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ γίνεται μικρὰ αἴτησις καὶ ἄρχεται ὁ Α'. χορὸς ψάλλων τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ὁ Β'. χορὸς τὸ Κατευθυνθήτω καὶ ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται μετὰ τῶν στίχων τὰ στιχηρὰ ἐσπέρια τῆς τυχούσης ἑορτῆς εἰς ἕξ. Δόξα τῆς ἑορτῆς. καὶ νῦν Θεοτοκίου, τῆς σειρᾶς ὡς ἐστὶ ἐν τῷ Μηναίῳ. (α) Εἰς τὴν εἴσοδον τὸ Σοφία Ὁρθή ὑπὸ τοῦ διακόνου οὕτως: ἦχος β'. Δι.

Εὐθὺς ψάλλεται ὑπὸ τοῦ Κλήρου τὸ παρὸν Φῶς Ἰλαρὸν ὅπερ, παρ' ἄλλην τὴν συντομίαν του, εἶναι γνήσιον τέκνον τοῦ ἀρχαίου.

ἦχος β'. Δι

α) Ἐάν ἡ τελουμένη Ἀγριπνία τύχοι ἐν Σαββάτῳ ἐσπέρας πρὸς τὴν Κυριακὴν, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ψάλλονται στιχηρὰ Ἀναστάσιμα ἕξ καὶ τῆς τυχούσης ἑορτῆς τέσσαρα, Δόξα τοῦ Ἁγίου καὶ νῦν τὸ α'. Θεοτοκίον τοῦ ἡχου. Ἐάν ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας δὲν ἔχει δοξαστικόν, (δηλαδὴ δὲν ἀναφέρει Δόξα ἡχος τάδε), τότε ψάλλονται Ἀναστάσιμα ἐσπέρια ἑπτὰ, τρία τοῦ Ἁγίου καὶ ἀπ' εὐθείας Δόξα καὶ νῦν τὸ Θεοτοκίον τοῦ ἡχου ἀργῶς. Ἐάν τύχοι ἐν παραμονῇ Δεσποτικῆς Ἑορτῆς, ψάλλεται Δόξα τῆς Ἑορτῆς, καὶ νῦν τὸ α'. Θεοτοκίον τοῦ ἡχου, ἐκτός ἐάν ὑπάρχη ἰδιαιτέρον Θεοτοκίον τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ἐάν τύχοι ἐν Θεομητορικῇ ἑορτῇ ψάλλεται ἀπ' εὐθείας Δόξα καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς.

Φως ε ε σοε ρι ι νον υ μνου ου ου μεν Πα τε ρα Υι
 ο ον και αι Α α γι ον πνε ε ευ μα Θε ον
 Α ξι ο ο ον σε ε ε εν πα α σι και ρις υ μνει
 ει σθαι Φω ναι αις αι σι ι ι αι αις Υι ε ε Θε
 ου ου ου ζω ην ο δι δους δι ο ο κο ο
 σμος σε ε ε δο ξα α α ζει χ ει ει

Εἶτα ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ :

Ε σπε ε ερας προ κει ει ει με νον

Κι' εὐθὺς ψάλλεται ὑπὸ τοῦ κλήρου ἄπαξ τὸ παρὸν: προκειμένον

Κυ υ ρι ος ει σα κου σε ται μου εν τω κε κρα
 γε ε ναι με προς αυ το ον

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν. Ἐν συνε-
 χείᾳ λέγει ὁ ἡγούμενος τὰ ἀναγνώσματα ἐάν ὑπάρχουσιν.

Εἰς τὰ πληρωτικά (δηλ. πληρώσωμεν τὴν ἐσπερινὴν ἡμῶν δέησιν κτλ.) οἱ χοροὶ ψάλλουσιν ἐναλλάξ ἐμμελῶς τὰ Παράσχου Κύριε. (Βλέ-
 πε μουσικὸν παράρτημα ἐν τῷ τέλει). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ἱερέ-
 ως ἀναγινώσκειται τὸ **Καταξίωσον Κύριε** μετὰ δὲ τὴν βαν ἐκφώνησιν
Εἶη τὸ Κράτος, κατέρχονται οἱ ἱεροψάλται ἐν τῷ Σολέα προχω-
 ροῦντες σιγά - σιγά ἐν τῷ μεταξύ ἐξέρχονται καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκ τῆς
 Βορείου Πύλης πρωτοστατοῦντος τοῦ ἡγουμένου. ἐνδεδυμέτοι ἅπαντες
 φελώνια, κρατοῦντες ἀνημμένας λαμπάδας. Μεταξὺ δὲ τῶν ἱερέων
 ὁ γερωντώτερος προπορευόμενος, κρατεῖ τὴν εἰκόνα τοῦ ἑορταζομένου
 Ἁγίου καὶ προχωροῦντες, ψάλλουσι τὸ πρῶτον ἰδιόμελον τῆς Λιτῆς

τοῦ Ἁγίου. Ἐλλείπει δὲ τούτου ψάλλεται τὸ τοῦ Ναοῦ ἢ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. α)

Ἰδιόμελον τῆς Ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ

Ἦχος β'. Δι

χ λ ε ^Δ Εὐ αγ γε λι ζε ται ο ο — Γα βρι ι ι
 η η η λ ^Δ τη κε χα ρι τω με ε νη
 ση η η με ε ε ρον ^Δ χαι αι ρε α
 νυ υμ φευ— τε ε Κο ο ο ρη η και αι αι α ι α πει
 ρο ο ο ο γα α α με ⁶ μη κα
 τα α πλα— γει ει εις τη ξε ε ε νη
 μου μο ορ φη η ⁶ μη δε ε δη η λι α α α α
 σης ^γ Αρ χα αγ γε ε ε λος ει ει μι ^Δ
 Ο φις ε ξη πα τη σεν Ε— ε ευ αν πο ο τν ^Δ
 νυν ευ αγ γε λι ζο μαι σοι οι την χα α ρα α
 α αν και με νει ει εις α α φθο ο ο ρος ^Δ

και τε ε ε ξει εις τον Κυ υ υ ρι
 ο ον α α α α α α χρον τε ε ε ε
 ε ε ε

Κύριε ἐλέησον ἦχος β' Δι. $\frac{4}{4}$ χ

Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η
 σον Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η
 σον Κυ ρι ε ε λε η σον

Ἡ ἀνωτέρω πεντάς τῶν **Κύριε ἐλέησον** ἐπαναλαμβάνεται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν εἰς ἐτέρας ἐπτὰ πεντάδας πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὀκτῶ πεντάδων κατὰ τὴν τάξιν. Πληρουμένης τῆς τεσσαρακοντάδος ταύτης, ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ τὰς αἰτήσεις : **Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου ὑπάκουσον καὶ ἐλέησον** ὁ χορὸς τὸ παρὸν Κύριε ἐλέησον εἰς πλάγιον τοῦ πρώτου ἦχον Πᾶ.

Τὸ παρὸν «Κύριε ἐλέησον» εἰς ἦχον λ' α Πᾶ.

$\frac{\pi}{9}$ $\frac{4}{4}$ χ Κυ ρι ε ε λε η σον $\frac{\chi}{9}$ Κυ ρι ε ε ε
 λε η σο ον Κυ ρι ε ε λε η σον $\frac{\pi}{9}$ **Ἄλλοτερον**
 $\frac{\pi}{9}$ Κυ ρι ε ε ε λε η σον $\frac{\chi}{9}$ Κυ ρι ε ε ε λε

η σο ο ον Κυ ρι ε ε λε η σον

Μεθ' ὃ μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων· οἱ δὲ χοροὶ ψάλλουσι ἠπίως καὶ λίαν ἀργῶς τὸ παρὸν ἀρχαῖον (γ).

«Κύριε ἐλέησον» ᾠχος β' Δι

Δ Κυ ρι ι ι ε ε ε λε ε ε ε
 η η η σο ο ο ο ο ον Κυ ρι ι
 ι ε ε ε ε λε ε ε η η η σο
 ο ον Κυ υ υ ρι ε ε ε ε λε ε
 ε ε ε η η η σο ον

Ἀκολουθῶς ὁ διάκονος συνεχίζει τὰς αἰτήσεις : α) Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

β) Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνα), ψαλλόντων τῶν χορῶν τὰ παρόντα Κύριε ἐλέησον.

ᾠχος β' Δι

$\frac{2}{4}$ Δ Κυ ρι ε ε λε η σον Δ Κυ ρι ε ε

(γ) Τὸ ἀνωτέρω ἀρχαῖον Κύριε Ἐλέησον, εἴθισται νὰ ψάλληται α) κατὰ τὸ μνημόνευμα τῶν ζώντων ὀνομάτων καθ' ὅλας τὰς παρακλήσεις τῆς Παναγίας ἀπὸ 1 μέχρι τῆς 13 Αὐγούστου β) εἰς τὴν γονυκλισίαν τῆς Πεντηκοστῆς, γ) ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου, δ) εἰς χειροτονίας Κληρικῶν καὶ ε) εἰς τὸ μνημόνευμα πάντων τῶν κεκοιμημένων ὀνομάτων κατὰ τὰ ψυχασάββατα.

λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον
 Το αυτό ο β' χορός.

ο Α' χορός.
 Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ

ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον
 Τέταρτον ο Β' χορός.

Κυ ρι ε ε λε ε σον Κυ ρι ε ε λη η

σον Κυ ρι ε χ ε λε ε η η η σο ο ο ν

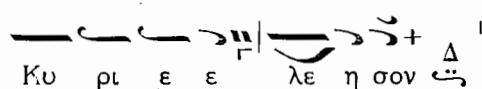
γ) Ἐτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πό-
 λιν ταύτην κτλ. Εἰς τὴν μεγάλην ταύτην αἴτησιν ψάλλεται συγχρόνως,
 ἠπίως καὶ οὐχὶ στεντωρῶς τῇ φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν τετρά-
 κισ ἢ παρούσα δεκάς τοῦ «Κύριε ἐλέησον»

Ἦχος β' Δι εἰς χρόνον χ

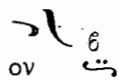
Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε
 λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε
 ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι
 ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι
 ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ
 ρι ε ε χ λε ε η σον

Εἰς τὸ τέλος ἕτερα 3 ἀνά ἓν ἕκαστος χορὸς ἀργότερα.

Ὁ Α' χορὸς.
χ^θ Κυ ρι ε ε λε η σον Δ

Ὁ Β' χορὸς.
Κυ ρι ε ε λε η σον Δ

Εἶτα ὁ Α' χορὸς.
Κυ ρι ε ε λε ε ε η η η σο ο

ον^θ

δ) Ἔτι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν κτλ.

ε) Ὁ ἡγούμενος λέγει τὴν Εὐχὴν: **Ἐπάκουσον ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρὰν, καὶ ἴλεως ἴλεως γενοῦ ἡμῖν Δέσποτα ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐλέησον ἡμᾶς** Ὁ χορὸς: Ἀμήν. Εἶτα μετὰ τὴν ἐκφώνησιν: Ὅτι ἐλεήμον καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις κτλ. οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἐσπερινοῦ μεταβαίνουν εἰς τὰ ἀναλόγια τῶν, ὡς καὶ ἅπαντες οἱ ἱερεῖς εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα· ὁ δὲ ἡγούμενος φέρων μόνον ἐπανωκαλύμμαχον καὶ Σταυρὸν ἐπανερχεται εἰς τὸ παραθρόνιον

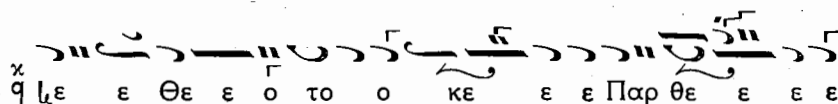
Ἔτερα περίπτωσις

Ἐὰν ὑπάρχει Ἀρτοκλασία, μετὰ τὴν τελευταίαν ἐκφώνησιν οἱ χοροὶ ἀντὶ τῶν Ἀποστίχων, ψάλλουσι τὸ Ἀπόλυτικίον τοῦ ἑορταζομένου Ἀγίου προχωροῦντες εἰς τὰ ἀναλόγια τῶν. Οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα προσέρχονται εἰς τὸν Σολέα, ὅπου εἰσὶ τοποθετημένοι ἐπὶ τραπέζης οἱ πέντε ἄρτοι· ὁ δὲ διάκονος ἄρχεται ἐκ νέου τῶν αἰτήσεων: Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός κτλ. καὶ τελεῖται ἡ γνωστὴ τάξις τῆς Ἀρτοκλασίας.

Θεοτόκε Παρθένε

ψαλλόμενον ὑπὸ τοῦ κληρικοῦ ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ

Ἦχος α'. Κε

χ^θ ε Θε ε ο το ο κε ε ε Παρ θε ε ε ε

νε^χ και αι αι ρε ε^{γ'} κε χα ρι τω με ε

νη η η η Μα ρι ι ι α^χ ο Κυ υ υ υ ρι

ι ο ος με τα σου^π ο ευ λο ο ο ο

γη με ε ε ε νη^χ Συ υ ε εν γυ υ υ ναι

αι ξι ι ι ι ι ι ι ι^χ και ευ λο ο

ο γη η με ε ε νος ο κα αρ πο ο^(α) ος τη ης

κοι οι λι ας σου^π ο ο ο ο ο τι Σω τη η

ρα α ε ε ε τε ε κε ε ε ες τω ων ψυ

χω ω ων η των ψυ χω ων η χ μω—ω

ω ων

(α) και ουτω τη ης κοι οι λι ι α ας σου^χ

ο ο ο ο^α τι κτλ. ως ανω.

Πλούσιοι ἐπτώχευσαν

τὸ κλασσικὸν ἦχος βαρὺς Γα

Πλουσι οι επτω ω χευσαν και ε πει να σαν οι δε

εκ ζη του ουν τες τον Κυ ρι ον οκ ουκ ε λατ τω θη σον

ται παν το ος α γα θου

Ἔτερον ἦχος ἀ' Κε (ὡς πα)

Πλουσι οι επτω χευσαν και ε πει να σαν

οι δε εκ ζη του ουν τες τον Κυ ρι ον ουκ ε λατ τω

θη σονται παν το ος α γα θου

Ἔτερον ἦχος βαρὺς Ζω διατονικὸς

Πλουσι οι επτω χευσαν και επει να σαν οι δε

εκ ζη του ουν τες τον Κυ ρι ον ουκ ε λατ τω θη

σονται παν το ος α γα θου

Μετά τὸ τρίτον «πλούσιοι ἐπτώχευσαν» ψαλλόμενον ὑπὸ τοῦ Β΄ χοροῦ, ἄρχεται εὐθὺς ὁ Α΄ χορὸς χορὸς ψάλλων τὰ Ἀπόστιχα τῆς Ἑορτῆς. Δόξα τῆς ἑορτῆς καὶ νῦν Θεοτοκίον, ἐκ τοῦ μηναίου.

Ἐάν ἡ τελουμένη ἀγρυπνία τύχοι ἐν Σαββάτῳ ἑσπέρας, ἀρχίζει πάντοτε ὁ β΄ χορὸς τὰ Ἀναστάσιμα Ἀπόστιχα ὡς καὶ τὸ Δόξα τῶν Ἀποστίχων ψάλλεται ὑπ' αὐτοῦ, ἐν οἰσδήποτε περιπτώσει.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω περίπτωσιν περὶ Ἀρτοκλασίας δεόν νὰ ληφθῆ ὑπόψιν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ μας Κλήρου καὶ ἡ ἐξῆς περίπτωσις : προκειμένου νὰ ψαλλῆ τὸ ἀργὸν δίχορον (ὀκτάηχον) «**Θεοτόκε Παρθένε**» οἱ ἱερεῖς, μετὰ τὸ ψαλλόμενον Ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου ὡς ἀναφέρεται ἀνωτέρω, δὲν προσέρχονται πρὸς τέλος τῆς Ἀρτοκλασίας, ἀλλ' εἰσέρχονται ἅπαντες εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα, πλὴν τῶν ἐξαπτερῶν τὰ ὁποῖα ἴστανται πέριξ τῆς τραπέζης τῶν ἄρτων. Ὄταν δὲ ὁ Β΄ χορὸς, πλησιάζει νὰ τελειώσῃ τὸ τελευταῖον στίχον «Ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν» τότε ἐξέρχονται ἅπαντες οἱ ἱερεῖς ἐνδεδυμένοι ὡς ἦσαν προηγουμένως, καὶ τελοῦν τὴν Ἀρτοκλασίαν ὁπότε μετὰ τὸ γ΄ Πλούσιοι ἐπτώχευσαν ψάλλονται τὰ Ἀπόστιχα ὡς εἴπωμεν ἀνωτέρω. Ἡ τάξις αὕτη εἶναι ἡ ἀνεκάθεν Πατριαρχικῆ, ἥτις τηρεῖται εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐνῶ εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐκκλησίας, πρὸ παντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἐπεκράτησε ἀντικανονικῶς νὰ ψάλληται τὸ ἀργὸν Θεοτόκε Παρθένε τῆς Ἀρτοκλασίας, εἰς τὴν ἀπόλυτον τῶν πανηγυρικῶν ἑσπερινῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἀναχωρεῖ ἅπαν Ἐκκλησιασμός (α).

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀκολουθίας, μετὰ τὸ Δόξα καὶ νῦν τῶν Ἀποστίχων, ὁ ἡγούμενος λέγει τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ὁ ἀναγνώστης ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ Σολέα λέγει : Ἀμήν, καὶ τὸ Τρισάγιον, ὁ ἱερεὺς δὲ σοῦ ἐστίν, καὶ ψάλλονται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν τὰ Ἀπολυτίκια καὶ τὸ Θεοτοκίον. Ἐἴτα γίνεται ἡ Ἀπόλυσις ὑπὸ τοῦ ἱερέως, καὶ οὕτω λήγει καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ μέχρι τῆς 12ης ὥρας, καὶ οὐχὶ πέραν αὐτῆς, διότι ἡ 1η ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀνήκει πλέον εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς ἐπομένης ἡμέρας μέχρι τῆς 6 πρωΐνης ὥρας.

(α) Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἑσπερινοῦ, ἐάν ἡ ὥρα ἐπιτρέπει, ψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου κατ' αὐτὴν δὲ ψάλλονται συνήθως καὶ τὰ ἐξαποστειλάρια Ἀπόστολοι ἐκ περάτων κτλ.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΟΡΘΡΟΥ

Μετά την απόλυσιν τοῦ Ἑσπερινοῦ κλείεται ἡ ώραία Πύλη, σβήνεται καὶ πάλιν πάντα τὰ Φῶτα τοῦ Ναοῦ πλὴν τῶν κανδηλῶν τοῦ Τέμπλου καὶ ἐπικρατεῖ ἄκρα σιγὴ 4—5 λεπτῶν. Ἐῖτα ὁ ἱερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν ἐκ τῆς πλαγίας θύρας καὶ ἀνοίγων τὴν ώραίαν Πύλην ἐκφωνεῖ: **Δόξα τῇ Ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ Ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.** Ὁ Χορὸς Ἀμήν.

Εὐθὺς δὲ ὁ ἡγούμενος ἀναγινώσκει καταναυκτικῶς τὸν ἐξάφαλμον ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ **«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ»**. (β)

Ἄμα τῇ λήξει τοῦ ἐξαφάλμου, ὁ Διάκονος ἐξέρχεται τοῦ ἱεροῦ

(β) Ὁ Ἐξάφαλμος, ἐπειδὴ εἶναι ἡ πρώτη καὶ σοβαρωτέρα προσευχὴ τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθροῦ, δεόν ν' ἀναγινώσκηται ὑπὸ τοῦ Προϊσταμένου τοῦ Ναοῦ, ἢ ὑπὸ τινος Κληρικοῦ, ὡς ὀρίζει τοῦτο καὶ ἡ Τυπικὴ διατάξις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἀναγινωσκομένου δὲ τοῦ Ἐξαφάλμου δεόν νὰ ἐπικρατεῖ: α) πλήρης σιγὴ καὶ β) δὲν ἐπιτρέπεται τὴν στιγμὴν ἐκείνην, οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη κίνησις τῶν ἐκκλησιαζομένων, ὡς γίνεται καὶ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Συμφώνως τῇ τυπικῇ διατάξει ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Ἐξαφάλμου ὑπὸ λαϊκῶν καὶ πρὸ παντός ὑπὸ μικρῶν παιδῶν οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ, ποιοῦσιν ἄπειρα λάθη. Μεταξὺ τῶν γενομένων παρατυπιῶν πολλακίς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι καὶ αἱ ἑξῆς: α) Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ πρὸ τῆς ἀπολύσεως, τινὲς τῶν ἱερέων μας, ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἱεροψάλτας ἢ τυχόντας λαϊκοὺς νὰ λέγωσι τὴν εὐχὴν: «Στερωσαι Κύριος τὴν ἁγίαν καὶ ἀμώμητον πίστιν» κτλ. Ἡ εὐχὴ αὕτη ἀνήκουσα μόνον εἰς τοὺς ἱερεῖς, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπαγγελία αὐτῆς ὑπὸ λαϊκῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δύναται ὁ ἱερεὺς νὰ προείπη τὴν εὐχὴν ταύτην καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ κάμῃ τὴν κανονικὴν ἀπόλυσιν. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Ἐξαφάλμου ὑπὸ τῶν ἱεροψαλτῶν, γίνεται πολλακίς κατ' ἀνάγκην μὴ ὑπάρχοντος ἑτέρου κληρικοῦ. β) Κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, τὸ Σύμβολον τῆς πίστεώς μας Πιστεῶ ὅπερ, ἀπαραιτήτως δεόν νὰ λέγηται ὑπὸ Κληρικοῦ, ἐπεκράτησε δυστυχῶς νὰ ἀπαγγέληται ὑπὸ τοῦ τυχόντος λαϊκοῦ.

καὶ ἐκφωνεῖ τὴν μεγάλην συναπτὴν: οἱ δὲ χοροὶ ψάλλουσι ἐναλλὰ τὸ «Κύριε ἐλέησον» εἰς ἕκαστον εἰρηνικόν. Εἰς τὸ τέλος τῶν αἰτήσεων εἰς ἀναγνώστης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ Σολέα καὶ προλέγων τὸ Κύριε Ἐλέησον 12 φορές, τὸ Δεῦτε προσκυνήσωμεν (τρὶς) ἄρχεται ἀναγινώσκων εὐκρινῶς τὸ α΄. Κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου τῆς τυχούσης ἡμέρας (γ). Πληρουμένου τούτου, γίνεται μικρὰ αἰτήσεις καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν: «**Ὅτι σὸν τὸ Κράτος**» οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸ, **Θεὸς Κύριος** (τετράκις) καὶ τὰ Ἀπολυτικά ὡς ἐψάλλησαν ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Εἰς τὸ τέλος τούτου, γίνεται πάλιν ἡ μικρὰ αἴτησις καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὰ καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας ἐκ τῆς Παρακλητικῆς καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (ἐὰν ὑπάρχουσιν). Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται καὶ τὸ γ΄. Κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου τῆς ἡμέρας.

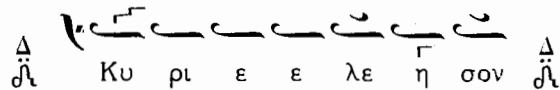
Μετὰ τὴν λήξιν τούτου, αὖθις ἡ μικρὰ αἴτησις καὶ ψάλλεται ὑπὸ τῶν χορῶν ὁ πολυελεος κατ' ἐκλογὴν τοῦ διευθύνοντος ἱεροψάλτου. Ἐν Δεσποτικῇ Ἑορτῇ ἢ ἄλλου τινος Ἁγίου, ψάλλεται πολυελεος «**Δοῦλοι Κύριον**» ἤχος πλ α΄. Πέτρου Λαμπαδαρίου, ἢ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος Χουρμούζιου Χαρτοφύλακος ἢ Γρηγορίου Πρωτοψάλτου πλ δ΄. «Δοῦλοι Κύριον» ἢ Θεοδώρου Φωκαέως ἤχος δ΄. Λέγετος ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ. Ἐν Θεομητορικῇ δὲ ἑορτῇ, ψάλλεται πολυελεος Λόγον

(γ) Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας σημαίνει ὅτι, κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναγινώσκονται δύο καθίσματα αὐτοῦ καὶ τρία κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν, τὰ ὁποῖα, ἐν Ἁγίῳ Ὁρει, ἀναγινώσκονται καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Ἀλλαχοῦ δέ, ἰδίως εἰς τὰς μεγαλουπόλεις, καταλιμπάνουσι τὸ ψαλτήριον κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, ὅπερ εἶναι ἀπαραίτητον.

Κατὰ μὲν, εἰς τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου δέον ν' ἀναγινώσκῃται ὁλόκληρον τὸ α΄ Κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου «Μακάριος Ἀνὴρ» ἀτὰ δὲ εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν, ὡς καὶ τῶν ἑορταζομένων Ἁγίων ἀναγινώσκειται μόνον ἡ α΄ στάσις αὐτοῦ. Ἐὰν οἱ ἑσπερινοὶ τῶν ἑορτῶν τούτων τύχωσιν ἐν ἡμέρᾳ Τρίτῃ ἢ Πέμπτῃ, ψαλτήριον οὐ στιχολογεῖται. Ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης, περὶ τῶν ψαλμῶν τοῦ Προφητᾶνακτος Δαβὶδ εἶπε: «Τὸ ψαλτήριον εἶναι τὸ ἐγχειρίδιον παντὸς Χριστιανοῦ, μάλιστα δὲ τῶν Κληρικῶν» καὶ ἄλλαχοῦ λέγει: «Ψαχαγωγοῦνται πάντες μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας, οἱ ἀναγινώσκοντες ὕμνους τῷ Θεῷ εὐαρέστους. Καθ' ἐστάστην ἡμέραν τῆς καλῆς ταύτης ἐπιτελεῖν ἡλατρείαν» (Χρυσόστομος ἐρμηνεῖα εἰς τὸν ψαλμὸν ΜΑ'). Διὰ ταῦτα, αἱ δύο μεγαλοπρεπέσταται Δοξολογίαι πρὸς τὸν Θεόν, ὁ Προοιμιακὸς ψαλμὸς τοῦ ἑσπερινοῦ «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» καὶ ὁ Ἐξάψαλμος τοῦ ὄρθρου «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ» δέον ν' ἀναγινώσκονται κατασκευατικῶς ὑπὸ Κληρικῶν καὶ οὐχὶ ὑπὸ λαϊκῶν ὡς ἀναφέρωμεν τοῦτο καὶ ἀνωτέρω.

ἀγαθὸν ἦχος δ' Λέγετος ἐκ τοῦ Βου Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος ἢ ὁ εἰς ἦχον βαρὺν Γεωργίου τοῦ Κρητός. (α)

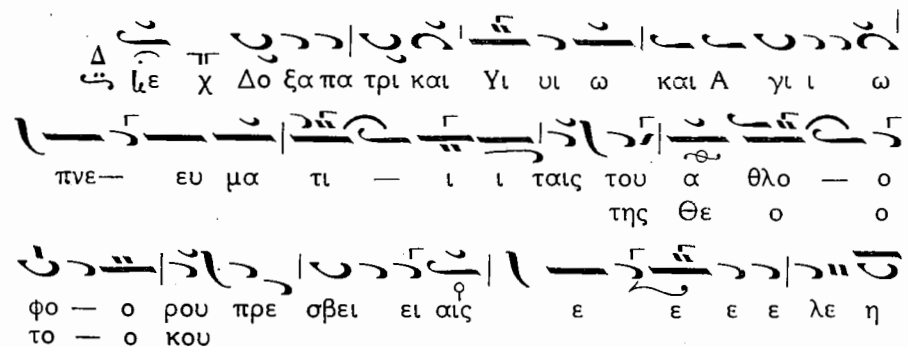
Σημειωτέον ὅτι, εἰς τὸ τέλος οἰουδήποτε Πολυελέου, ὡς Δόξα καὶ νῦν ψάλλεται ἀπαραιτήτως. «Τὸν πατέρα προσκυνήσωμεν καὶ τὸν Υἱὸν δοξολογήσωμεν» (ἴδε τροπάρια Μακαρισμῶν ἐν τῇ Παρακλητικῇ τῆς Κυριακῆς Λειτουργίας ἦχος α') Μετὰ τὸν Πολυελεον ψάλλεται ὑπὸ τοῦ β'. χοροῦ τὸ κάθισμα τῆς γ'. Στιχολογίας κι' εὐθὺς ἄρχεται ὁ Α'. χορὸς ψάλλων τὸ α'. ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου(β) Ἐκ νεότητός μου πολλὰ πολεμεῖ με πάθη (δὶς) ἐπίσης τὸ **Οἱ μισοῦντες Σιών** (δὶς) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ δύο τελευταῖα ἀνὰ μίαν ἦτοι : εἰς τὸ ἐν Δόξα Πατρὶ, Ἄ-γλω Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ καὶ εἰς τὸ τελευταῖον Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ Ἄ-γλω Πνεύματι ἀναβλύξει καὶ τὸ ὑπάρχον προκειμένον (ἐν τῷ Μηναίῳ) ψαλλόμενον εἰς τὸν αὐτὸν ἦχον. Εἶτα ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ : **Τοῦ Κυρίου** δεηθῶμεν ! ὁ χορὸς:

 Δ ᾠ Κυ ρι ε ε λε ῆ σον Δ ᾠ

Κι' εὐθὺς ὁ ἱερεὺς : **ὅτι Ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν** κλπ. ὁ χορὸς Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον (τρὶς ἴδε σελὶς 29) καὶ ἀναγινώσκειται τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθροῦ τῆς ἑορτῆς.

Μεθ' ὃ ἀναγινώσκειται ὁ Ν'. Ψαλμὸς Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κτλ. καὶ ψάλλονται τὰ παρόντα ἰδιόμελα εἰς ἦχον β'. Δί.

 Δ ᾠ Ἰε χ Δο ξα πα τρι και Υι υι ω και Α γι ι ω

 πνε— ευ μα τι — ι ι ταις του α θλο — ο

 της Θε ο ο

 φο — ο ρου πρε σβει ει αις ε ε ε ε λε η

 το — ο κου

(α) Ἄμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ψαλλομένου Πολυελέου, ὁ Νεωκόρος θέτει εἰς μικρὰν κίνησιν κατὰ σειρὰν τοὺς πολυελέους τοῦ Κυρίως Ναοῦ.

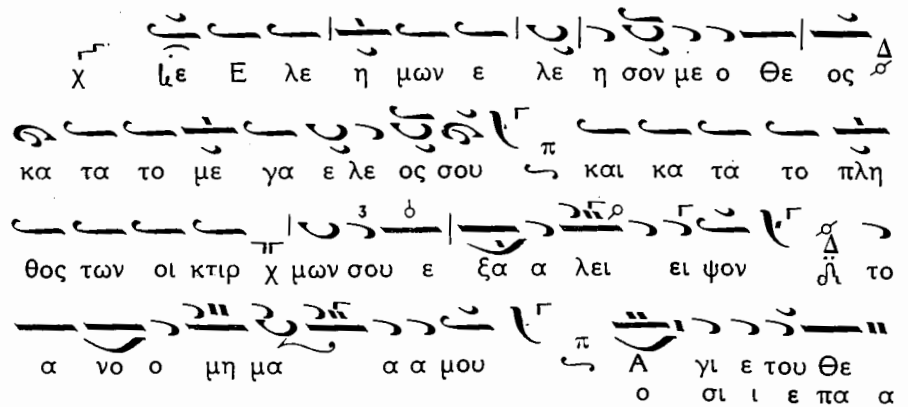
β) Τὸ α'. τοῦτο Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου «Ἐκ νεότητός μου» ψάλλεται εὐθὺς μετὰ τὰ καθίσματα καθ' ὅλας τὰς ἑορτάς, πλὴν τῆς Κυριακῆς καθ' ἣν μετὰ τὰ καθίσματα ψάλλονται τὰ ἀναστάσιμα Εὐλογητάρια εἶτα ἡ μικρὰ αἴτησις κι' εὐθὺς συνεχίζουσιν οἱ ψάλλται τὰ ἀντίφωνα τοῦ ἤχου, τὸ Προκειμένον καὶ τοὺς κανόνας μέχρι τῆς ς'. ὡδη.

 - η μώ ων ε ξα α λει ψο ο ον τα
 πλη η η θη των ε μων ω ων εγ κλη
 μα α - α εων ό Β' χορός.
 Και νυν και α α ει και εις τους αι ω ναστωνα ι ω νων α
 α μη η ην ταις τής Θεοτόκου. κτλ. ώς άνω.

Και συνεχίζει ο Α' χορός το ιδιόμελον μετά του στίχου «'Ελέησόν με ό Θεός». 'Επειδή πολλά ακολουθία 'Αγίων δέν περιλαμβάνουσιν ιδιόμελα μετά τον Ν'. ψαλμόν, έγράψαμεν τό κατωτέρω, ίνα ψάλληται εις μνήμην οίουδήποτε 'Αγίου μη έχοντος ιδιαίτερον ιδιόμελον, μέ την αρχικήν φράσιν «'Αγιε τοῦ Θεοῦ» 'Εάν ό έορταζόμενος 'Αγιος τυγχάνει Ιερομάρτυς ή δσιος, ψάλλεται μέ την αρχικήν φράσιν «'Οσιε πάτερ». Είς περίπτωσιν δέ δύο ή τριών έορταζομένων 'Αγίων ψάλλεται τό δεύτερον «έξεχύθη ή χάρις» και αντί της φράσεως «'Οσιοι Πατέρες» λέγε «'Αγιοι πατέρες» εις άπλους Μάρτυρας, εις δέ Ιερομάρτυρας λέγε δσιοι πατέρες.

Ίδιόμελον ήχος πλ β'. Πα

 χ Ιε Ε λε η μων ε λε η σον με ο Θε ος
 κα τα το με γα ε λε ος σου και κα τά το πλη
 θος των οι κτηρ χ μων σου ε ξα α λει ει ψον το
 α νο ο μη μα α α μου Α γι ε του Θε ο σι ι ε πα α

ου ου ου εις πα α σαν την γην ε ε ξηλθεν ο
α α-τερ

φθο ο ογ γο ος των κα τωρ θω μα α α τω ω ω ων
υ υ

σου π δι ω ων εν τοις ου - ρα νοις ε
μων

ευ ρεις μι σθο ον των κα μα α α τω ω ων

σου των δαι μο ο ο ο νων ω ω λε ε σας τα

φα α α α λα αγ γας των αγ

γε ε ελ λων ε ε φθα σα ας τα τα α αγ

μα α α τα χ ων τον βι ον α με ε εμ πτω ως

ε ε ζη η η λω ω ω ω σας π παρ ρη σι

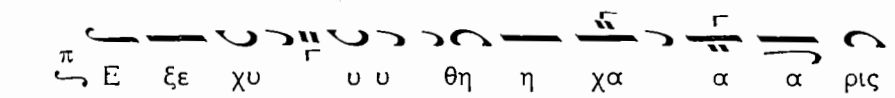
αν ε ε χων προς Χρι στο ο ον το ον θε ο ον

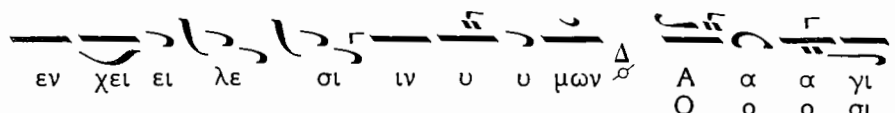
ει ρη η νη ην αι αι τη η σαι ται αις ψυ χαι

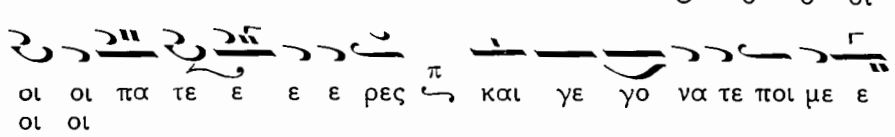
αις η η η χ μω ω ω ω ω ων

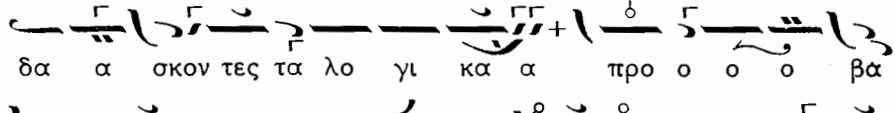
Καὶ ἕτερον ἰδιόμελον εἰς Ἁγίους ἦχος ὁ αὐτός

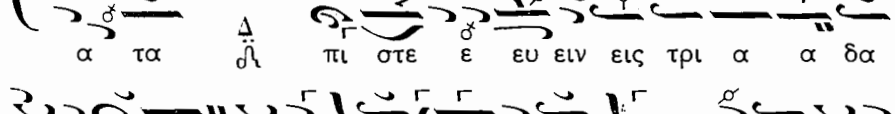

 π
 Ε ξε χυ υ υ θη η χα α α ρις

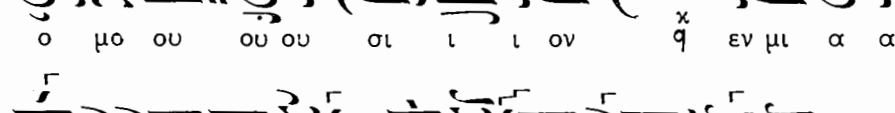

 εν χει ει λε σι ιν υ υ μων
 Α α α γι
 Ο ο ο σι

 π
 οι οι πα τε ε ε ε ρες και γε γο να τε ποι με ε
 οι οι

 νες της του Χρι στου ε ε εκ κλη σι ι ι ας δι

 δα α σκον τες τα λο γι κα α προ ο ο ο βα

 α τα ολι πι στε ε ευ ει ν εις τρι α α δα

 ο μο ου ου ου σι ι ι ι ον εν μι α α

 α Θε ο ο ο τη χ η τι ι ι ι ι ι

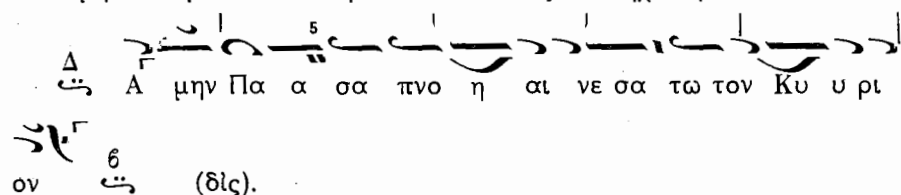
Εἶτα ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν: «Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου», εἰς τὸ τέλος αὐτῆς τὸ σύνηθες Κύριε ἐλέησον ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν ὡς ἐστὶ γεγραμμένον ἀνωτέρω (σελὶς 17): Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, «Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς» ἄρχεται ὁ Α'. χορὸς ψάλλον τὸν κανόνα τῆς Θεοτόκου(α) (τῆς μικρᾶς παρακλήσεως Ὑγρὰν διωδεύσας) εἰς δ' τροπάρια μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε σῶσον ἡμᾶς» καὶ δ'. τοῦ κανόνος τῆς τυχοῦσης ἑορτῆς ἐκ τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ'. ὠδῆς γίνεται ἡ μικρὰ αἴτησις καὶ ψάλλει ὁ Β'. χορὸς τὸ κάθισμα τῆς γ'. ὠδῆς ἐκ τοῦ Μη-

(γ) Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ α' Κανόνος ψάλλεται πάντοτε ὁ εἰρμὸς αὐτοῦ ἀνευ στίχου, ὅστις προψάλλεται μόνον εἰς τὰ λοιπὰ τροπάρια τῶν κανόνων. Ὁ μικρὸς παρακλητικὸς κανὼν τῆς Θεοτόκου, προηγεῖται πάντοτε καθ' ὅλας τὰς μνήμας τῶν Ἁγίων ἐκτὸς ἐάν ὑπάρχει ἰδιαίτερος κανὼν τῆς Θεοτόκου ἐν τῷ Μηνιαίῳ.

ναίου, μετὰ τοῦ Θεοτοκίου. Ἐάν ἡ ὥρα ἐπιτρέπει, συνεχίζεται ὁ Κανὼν μέχρι τῆς ἕκτης ὠδῆς, ἐάν ὅχι, μετὰ τὸ Θεοτοκίον ὁ Α΄ χορὸς ποιεῖ τέλος καὶ γίνεται ἡ μικρὰ αἴτησις. Εἶτα ἀναγινώσκονται ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸ Κοντάκιον, ὁ Οἶκος καὶ τὸ Συναξάριον κ' εὐθὺς ψάλλονται αἱ Καταβασαίαι (β) εἰς τὸ μέσον τοῦ Σολέα ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν, ἡ α' καὶ ἡ γ' ὠδή, αἱ δὲ λοιπαὶ ψάλλονται εἰς τὰ ἀναλόγια τῶν. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου, ἡ τάξις αὕτη γίνεται πλὴν Κυριακῆς.

Ἐάν τύχοι ἑορτὴ ἐν Κυριακῇ, προηγούνται πάντα τ' ἀναστάσιμα ἢ δὲ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου ἔχει ὡς ἑξῆς :

Μετὰ τὰ καθίσματα ψάλλονται τὰ Ἀναστάσιμα «Εὐλογητάρια»· εἰς τὸ τέλος αὐτῶν γίνονται μικρὰ αἴτησις καὶ ἀναγινώσκειται ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου· εἶτα ψάλλονται οἱ Ἀναβαθμοὶ τοῦ ἤχου κατὰ σειρὰν τὰ Ἀντίφωνα, τὸ προκείμενον καὶ ἀκολούθως ψάλλεται ὁ Ἀναστάσιμος Κανὼν εἰς δ', μετὰ τοῦ στίχου «**Δόξα τῇ Ἁγίᾳ Ἀναστάσει σου Κύριε**» καὶ ὁ Κανὼν ἐκ τοῦ Μηναίου τῆς τυχοῦσης ἑορτῆς μετὰ τοῦ στίχου Ἁγίε τοῦ Θεοῦ πρεσβεύε ὑπὲρ ἡμῶν ἢ Ἁγιοὶ τοῦ Θεοῦ πρεσβεύσατε κτλ. Ἀπὸ γ', ὠδῆς ψάλλεται τὸ Κάθισμα τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ Θεοτοκίον ὑπὸ τοῦ α' χοροῦ μετὰ τοῦ Δόξα Πατρὶ καὶ νῦν ἐν ἰσοφωνίᾳ. Ἀφ' ἕκτης ὠδῆς ἀναγινώσκονται τὸ Ἀναστάσιμον Κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον ἐκ τοῦ Μηναίου. Εἶτα ψάλλονται αἱ Καταβασαίαι μέχρι τῆς Η'. ὠδῆς, καὶ ἄρχεται ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου οὕτως : Μετὰ τὸ τέλος τῆς Η'. ὠδῆς, ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ : Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν ὁ χορὸς τὸ Κύριε ἐλέησον ἐν ἰσοφωνίᾳ, ὁ ἱερεὺς : **Ὅτι Ἁγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν Ἁγίοις καὶ ἐπαναπαύη** κτλ. ὁ α' χορὸς τὸ Ἀμήν καὶ ψάλλει τὸ παρὸν «**πᾶσα πνοὴ**» εἰς ἤχον β'. Δί.

 Δ
 A μην Πα α σα πνο η αι νε σα τω τον Κυ υ ρι
 6
 ον (δίσ).

(β) Τινὲς τῶν χοροστατούντων Ἀρχιερέων μας ἐπιθυμοῦσι πολλάκις νὰ ψάλλωσι τὰς Καταβασαίας οὕτως ἢ ἄλλως. Ἀλλὰ καλὸν θὰ εἶναι, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ τὰς ψάλλωσι νὰ ἀποφεύγωσι τὴν συνήθειαν ταύτην χάριν τῆς γενικῆς ἀρμονίας. Ἐκ τῆς πολυετοῦς ἡμῶν πείρας ἐν τῷ στασιδίῳ εἶδομεν πολλάκις ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν χοροστατούντων Ἀρχιερέων οἱ ὅποιοι εἴθισται νὰ ψάλλωσι τὴν Θ' ὠδὴν «Τὴν τιμιωτέραν καὶ τὰ ἔξαποστειλάρια, παρεχώρουν ταῦτα εἰς ἡμᾶς πρὸς τελειωτέραν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

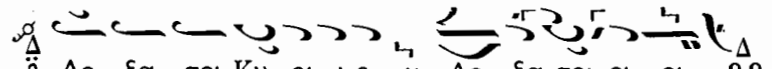
Τὸ αὐτὸ ὁ β' χορός, καὶ ὁ α' χορός ψάλλει τὸ τρίτον :

 Αἰ νε σα α τω πνο χ η η η πα σα τον Κυ υ ρι

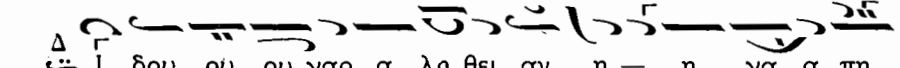
 ο ο ον

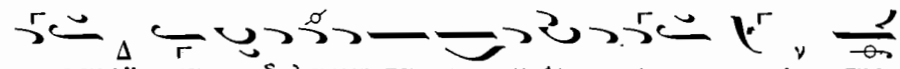
Ὁ Διάκονος : «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου, Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἱκετεύσωμεν». Ὁ χορός, Κύριε Ἐλέησον (τρὶς) ἀπλῶς εἰς κάτω ἰσοφωνίαν. Ὁ δὲ Διάκονος ἐξακολουθεῖ : Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα ὁ Ἱερ. **Εἰρήνη πᾶσι** καὶ εὐλογεῖ ἀπὸ τῆς Ὡραίας Πύλης τὸ Ἐκκλησίασμα ὁ χορός, **Καὶ τῷ πνεύματί σου** ὁ Ἱερ. ἐκ τοῦ κατὰ... Ἰωάννην ἢ Λουκᾶν ἢ Μάρκον ἢ Μαιθαῖον Ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα, **Πρόσχωμεν.** ὁ χορός, «**Δόξα σοι Κύριε Δόξα σοι**» ἐν ἰσοφωνία καὶ ἀναγινώσκεται δι' ἐμμελοῦς καὶ καθαρᾶς ἀπαγγελίας τὸ ἔθωινόν Εὐαγγέλιον. Εἰς τὸ τέλος τούτου ὁ χορός ψάλλει τὸ «**Δόξα σοι Κύριε Δόξα σοι**» συντόμως οὕτως :

 Δο ξα σοι Κυ ρι ι ε χ Δο ξα σοι οι οι

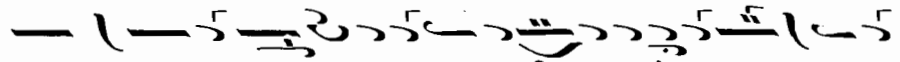
Εὐθὺς ὁ Προϊστάμενος λέγει τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (χθμα) μεθ' ὃ οἱ χοροὶ ψάλλουσι τὸν Ν' (50) ψαλμόν. Εἰς τὸν στίχον **Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας,** ἐξέρχεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ἵσταται ἐν τῷ Σολέα παρὰ τὸν θρόνον· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς (ἐάν χοροστατεῖ), ἢ ὁ Ἡγούμενος ἀπὸ τοῦ παραθρονίου κατέρχεται καὶ ἀσπάζεται τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ἐν συνεχείᾳ προσέρχεται καὶ ἅπαν τὸ Ἐκκλησίασμα κατὰ σειράν ἀθορύβως καὶ ἀσπάζεται τοῦτο μετὰ ξιν καὶ εὐλάβειαν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀσπασμοῦ τούτου, ὁ ἱερεὺς μεταβαίνει καὶ τοποθετεῖ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον εἰς τὸ πρῶτον προσκυνητᾶριον τοῦ Κυρίως Ναοῦ πλησίον τῆς εἰσόδου. Κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὑπὸ τοῦ χοροστατοῦντος Ἀρχιερέως, ὁ β' χορός ψάλλει «Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν» ἀργῶς οὕτως :

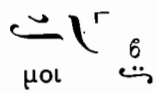

 Ἴ δου οὐ ου γαρ α λη θει αν η — η γα α πη

 η σας τα α δηλα και τα κρυ υ φι — ι α της

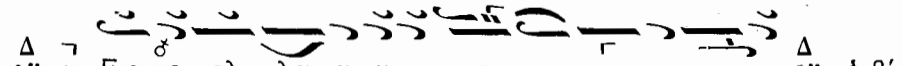

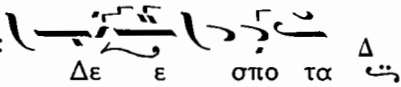
 σα φι ι ι α — ας σου ε δη η η λωω σα α ας

 μοι ⁶

Μετά τόν άσπασμόν ό άρχιερεύς εύλογών τόν λαόν, ό Α΄ χορός ψάλλει τό παρόν εις πολλά έτη, εις ήχον β΄ Δι.

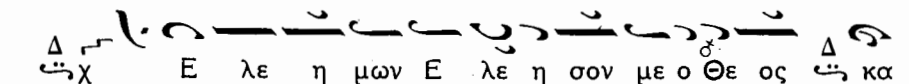

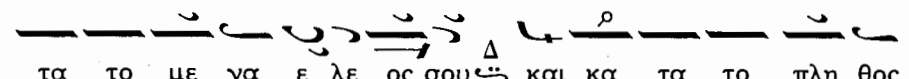
 Δ χ Εις πο ολ λα α α α ε ε ε ε τη η Δ ό β΄

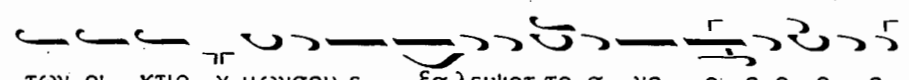
ό β΄ χορός:

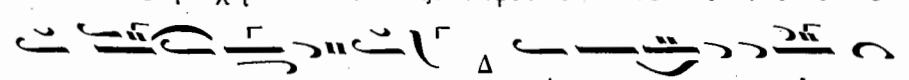
 Δε ε σπο τα Δ

“Αμα τή άνόδω του άρχιερέως εις τόν θρόνον, ό α΄ χορός συνεχίζει ψάλλον τόν στίχον του Ν. ψαλμου «Ραντιεις με» κτλ. Μετά τό πέρας τούτου ψάλλονται υπό τών χορών Δόξα πατρι. «Ταις τών Άποστόλων» Καί νυν, ταις της Θεοτόκου, ώς γράφομεν ταυτα άνω. τέρω (σελις 25). Τό δε τρίτον ιδιόμελον μετά στίχου «Έλέησον με ό Θεός» ψάλλεται κατά τας Κυριακάς όμοίως εις β΄ ήχον ούτως :

 Δ χ Ε λε η μων Ε λε η σον με ο Θε ος Δ κα

 τα το με γα ε λε ος σου και κα τα το πλη θος

 των οι κτιρ χ μωνσου ε ξα λειψοι το α νο ο ο ο ο

 μη μα—α α α—μου Δ Α να στας ο ο Ι η

 η η σου ου ου ζους Δ α πο ο ο του τα α

 α φοο κα θω ω ωςπρο ο ει ει— ει πε ε

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς «**Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν Λαόν σου**» καὶ τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦ Ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν δεομένων σου καὶ ἐλέησον ἡμᾶς. Οἱ χοροὶ ψάλλουσι τετράκις τὸ Κύριε ἐλέησον ἀνά τρία ὡς εἶναι γεγραμμένα ἀνωτέρω. Ὁ Ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς, κ' εὐθὺς ὁ Διάκονος ἐκφωνεῖ: Τὴν Θεοτόκον καὶ Μητέρα τοῦ Φωτός. ἐν ὕμνοις τιμῶντες μεγαλύνομεν οἱ δὲ χοροὶ ψάλλουσιν εἰς τὸν ἦχον τῶν Καταβασίων. «**Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβὶμ**» κτλ. προαπαγγέλλοντες εἰς αὐτὸ μελωδικῶς ἐν ἰσοφωνίᾳ τῆς βάσεως τοῦ ἦχου καὶ ἀνά ἓνα στίχον τῆς Θ' ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου.

Α') Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου. «**Τὴν τιμιωτέραν**» κτλ.

Β') Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινῶσιν τῆς δούλης αὐτοῦ ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσι με πᾶσαι αἱ γενεαί. «**Τὴν τιμιωτέραν**» κτλ.

Γ') Ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός καὶ Ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν, κτλ.

Δ') Ἐποίησε κράτος ἐν βροαχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηγάνους διανοία καρδίας αὐτῶν, κτλ.

Ε') Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινοὺς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουνοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς, κτλ.

ΣΤ') Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς προτέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Τὴν τιμιωτέραν κτλ,

Καὶ ἀκολούθως ψάλλεται ἡ Θ'. Ὡδὴ τῶν Καταβασίων. (γ) Εἶτα ὁ Ἱερεὺς τὴν μικρὰν αἴτησιν ἔτι καὶ ἔτι, καὶ τὴν ἐκφώνησιν: Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν κτλ. Οἱ δὲ χοροὶ ψάλλουσι Ἀ-

γ) Κατὰ τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἑορτὰ, ἀντὶ Τὴν τιμιωτέραν, ψάλλεται πάντοτε ἡ Θ' ᾠδὴ τοῦ Κανόνος τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν τροπαρίων εἰς ἕξ ἢ ὀκτώ.

μήν, "Άγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν» δὶς, εἶτα τὸ τρίτον «Ύψουτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ τροσκυεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν Αὐτοῦ» ὁ β' χορὸς τὴν κατάληξιν διτὴν "Άγιος ἔστι» καὶ ἀκολουθῶς ὁ α' χορὸς τὸ ἀναστάσιμον ἑξαποστειλάριον (δ) (τοῦ ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου τῆς τυχοῦσης Κυριακῆς) μετὰ τοῦ Θεοτοκίου. Ἐάν ὁ τυχὼν "Άγιος ἔχει Ἐξαποστειλάριον, ψάλλονται μετὰ τὸ Ἄναστάσιμον τὸ τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ Θεοτοκίου αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ψάλλονται οἱ Αἴνοι· ὁ α' χορὸς «Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον, αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις, Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ»· ὁ β' χορὸς, «Αἰνεῖται αὐτὸν πάντες οἱ Ἄγγελοι αὐτοῦ, Αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις αὐτοῦ, Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ καὶ ἐν συνεχείᾳ δὲ ψάλλονται ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν χορῶν τὰ ὀκτὼ Ἄναστάσιμα Στιχηρὰ τῶν Αἴνων ἐκ τῆς Παρακλητικῆς μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων.

Α') Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον, Δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

Β') Αἰνεῖται τὸν Θεὸν ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ, αἰνεῖτε αὐτόν, κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Δ') Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

δ) Ἐάν χοροστατῆ ἀρχιερεὺς καὶ μέλλει νὰ λειτουργήσῃ, πρὸ τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ ἱερέως διττὴν ἀνοῦσι, ἐξέρχονται δύο Διάκονοι (ἐάν ὑπάρχουσι) ἢ εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ ἕτερος ἀναγνώστης ἐνδεδυμένος στιχάριον καὶ κρατοῦντες τὰ δικηροτρικῆρα τοῦ Ἀρχιερέως τῇ συνοδείᾳ καὶ ἱερέων, ἴστανται ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ θρόνου κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἕκαστος, δηλαδὴ οἱ παλαιότεροι δεξιὰ καὶ οἱ νεώτεροι ἀριστερά. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ δυὸ καλλιφῶνοι παῖδες ἐνδεδυμένοι Ράσα κρατοῦντες τὸ βιβλίον τῆς ψαλμοδίας ἴστανται δεξιὰ καὶ ἀριστερά μίαν βαθμίδα κάτω τοῦ θρόνου πλησίον τοῦ Ἀρχιερέως, ὅστις ψάλλει τὸ ἑξαποστειλάριον τὸ ὁποῖον εἷς ἐξ αὐτῶν κανοναρχεῖ ἐμμελῶς. Τὸ β' ἑξαποστειλάριον ψάλλων ὁ ἀριστερὸς ἱεροψάλτης κατέρχεται τοῦ στασιδίου του. Εἰς τὸ τέλος τῶν ἑξαποστειλαρίων κατέρχονται εὐθὺς οἱ δύο κανονάρχαι καὶ ἰστάμενοι εἰς τὸ μέσον ἀπέναντι τοῦ ἀρχιερέως ἐκφωνεῖ ὁ εἷς ἐμμελῶς : «Κέλευσον Δέσποτα Ἁγίε ἦχος (τάδε) καὶ ὁ Α' χορὸς ψάλλει τὸ «Πᾶσα πνοὴ» μετὰ τοῦ «Αἰνεῖτε», ὑπὸ τοῦ β' χοροῦ, μεθ' ὃ ἀρχεται ὁ α' χορὸς ψάλλων ἀργῶς τὸ ἀρχαῖον «Τὸν Δεσπότην» ὁ δὲ ἀρχιερεὺς κατέρχεται καὶ προσκυνεῖ κατὰ σειρὰν τὰς Ἁγίας εἰκόνας καὶ εἶτα εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα. Ἄφοῦ δὲ ἐνδυθεῖ τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν ἐξέρχεται μεγαλοπρεπῶς μεθ' ὄλου τοῦ Κλήρου ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς Δοξολογίας, καὶ ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ θρόνου.

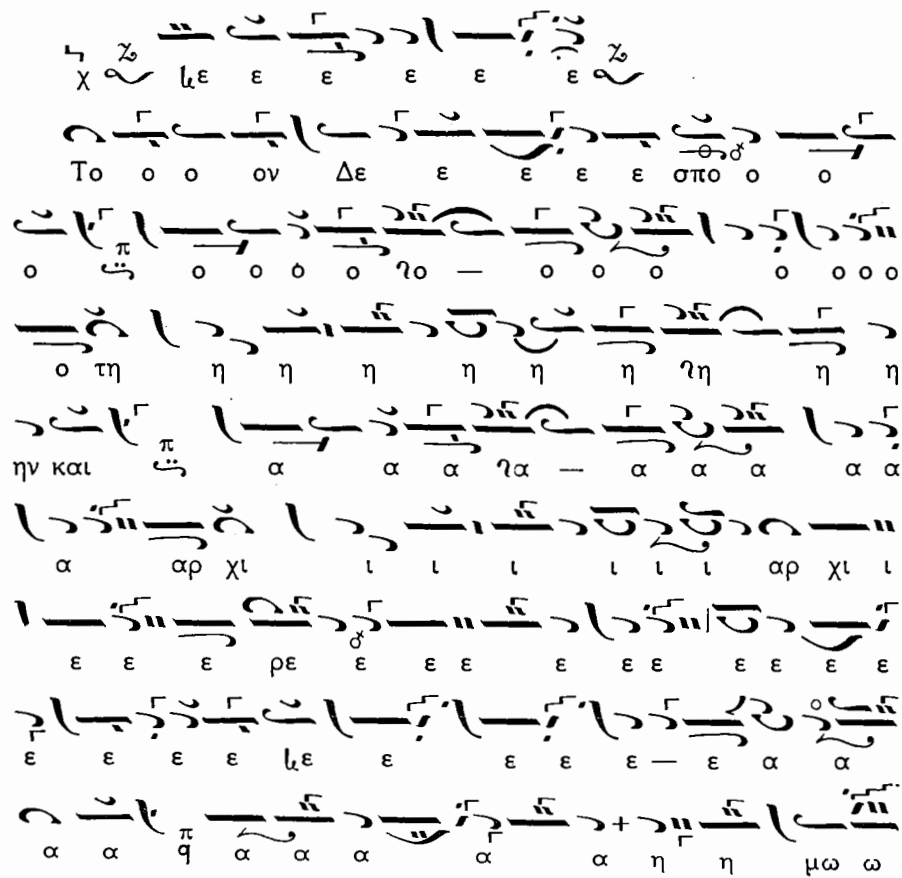
Ε' Αινείτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῶ, Αἰνεῖται αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνῳ.

ΣΤ') Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν βυμβάλοις ἀλαλαγοῦ, πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Ζ') Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεὸς μου, ὑψωθήτω ἡ χεὶρ σου, μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος.

Η') Ἐξολογήσομαί σοι, Κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

Εἰς τὸν ἀσπασμόν τῶν εἰκόνων τοῦ Τέμπλου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως μέλλοντος νὰ λειτουργήσῃ μετὰ τὸ Πᾶσα πνοὴ καὶ Αἰνεῖτε, εὐθὺς ἀρχεται ὁ Α' χορὸς ψάλλων ἀργῶς τὸ παρὸν ἦχος βαρὺς Ζω **διατονικός**

 χ ~~~~~ λε ε ε ε ε ε ε

 Το ο ο ον Δε ε ε ε ε σπο ο ο

 ο π ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

 ο τη η η η η η η η η η η

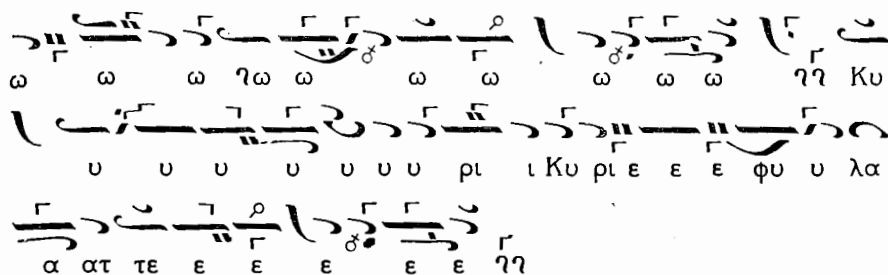
 ην και π α α α α α α α α α α

 α αρ χι ι ι ι ι ι ι ι αρ χι ι

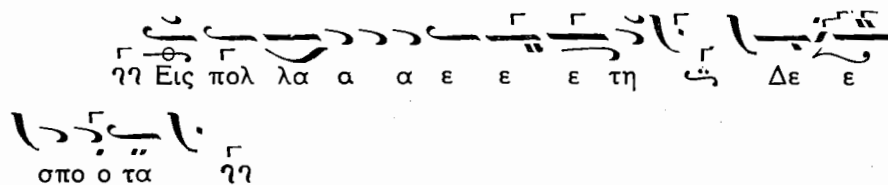
 ε ε ε ρε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

 ε ε ε ε λε ε ε ε ε ε α α

 α α π α α α α α α η η μω ω

Καὶ εὐλογῶν ὁ Ἀρχιερεὺς, ψάλλει ὁ Β' χορὸς τὸ εἰς πολλὰ ἔτη εἰς τὴν βάσιν νῆς καταλήξεως τοῦ φύλαττε.

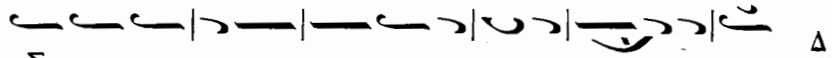

Ἐάν ὁ Ἅγιος ἔχει Αἴνους, ψάλλονται Ἀναστάσιμα στιχηρά δ' καὶ τοῦ Ἁγίου δ'. Ἐάν δὲ δὲν ὑπάρχουσι τροπάρια τῶν Αἰνῶν αὐτοῦ, τότε ψάλλονται τὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ Ὅταν πρόκειται νὰ ἑορτασθῇ ὁ τυχῶν Ἅγιος προλέγονται, στίχοι αὐτοῦ κατάλληλοι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται συνήθως εἰς τὰ στιχηρά τῶν Ἀποστίχων τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἶτα Δόξα τὸ Ἑωθινὸν τῆς Κυριακῆς, καὶ νῦν Ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις, Θεοτόκε Παρθένε (α) κτλ. καὶ ψάλλεται ἡ Μεγάλῃ Δοξαλογία Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ Φῶς εἰς τὸν ἦχον τοῦ Δοξαστικοῦ. Εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ψάλλεται ὑπὸ τοῦ β' χοροῦ τό, «Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ γέγονεν ἄσωμεν τῷ Ἀναστάντι ἐκ τάφου καὶ ἀργηγῶ τῆς ζωῆς ἡμῶν καθελὼν γὰρ τῷ θανάτῳ τὸν θάνατον, τὸ νίκος ἔδωκεν ἡμῖν καὶ τὸ μέγα ἔλεος» εἰς ἦχου β' πάντοτε ὡς εἶναι καθιερωμένον νὰ ψάλληται τοῦτο ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν ἄλλαις Ἐκκλησίαις ὁμοίως εἴθισται νὰ ψάλληται τοῦτο καὶ κατ' ἦχον συμφώνως τῇ ψαλλομένῃ Δοξαλογία.

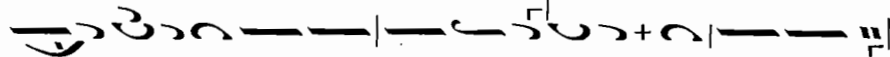
(α) Εἰς τὸ Θεοτοκίον τοῦτο ὑπερευλογημένη ὑπάρχεις Θεοτόκε Παρθένε τινὲς τῶν ἱεροψαλτῶν προσθέτουσιν κακῶς καὶ τὴν λέξιν Ὑμνοῦμεν σε ἥτις εἶναι περιττὴ κόσον συντακτικῶς ὅσον καὶ ποιητικῶς.

Σημειωτέον ὅτι ἐν οἰαδήποτε ἑορτῇ πλὴν Κυριακῆς, μετὰ τὴν Δοξολογίαν ψάλλεται εὐθὺς τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Ἑορτῆς, ἀντὶ τοῦ «Σήμερον σωτηρία». Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπισφραγίζεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ ἄρχεται ἡ Θ. Λειτουργία.

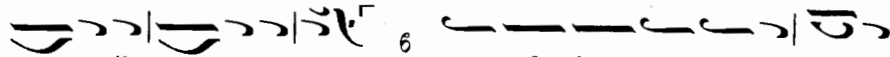
Σήμερον Σωτηρία ἤχος β' Δι

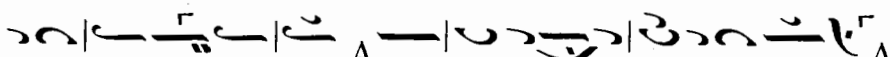
 Ση με ρον σω τη ρι α τω κο σμω γε ε γο νεν

 α σω μεν τω α να σταν τι εκ ταφου και αρ χη η

 γω της ζω η ης η μων κα θε λων γαρ τω θα να το

 τον θα α να τον τε νι κος ε δω κεν η μιν

 και το με γα χ ε λε ο ο ος

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΡΘΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Διάκονος ἱστάμενος εἰς τὴν συνήθη θέσιν τοῦ ἔκφωνεϊ : **Εὐλόγησιν Δέσποτα** : ὁ ἱερεὺς: **Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς** κλπ. ὁ χορὸς ἐπάδει τὸ **'Αμήν**, ἀπλῶς· ὁ δὲ Διάκονος συνεχίζων τὴν Μεγάλην συναπτὴν, οἱ χοροὶ ψάλλουσιν ἐν ἐκάστη αἰτήσει τὰ παρόντα **Κύριε Ἐλέησον** ἤχος λ δ'. Νῆ.

Κυ ρι ε ε λε ε ε η σον

Κυ ρι ε ε λε ε η η σον

Κυ ρι ε ε λε ε η σον

Κυ ρι ε ε λε ε η η σον

Κυ ρι ε ε λε ε η η σον

Κυ ρι ε ε λε ε ε ε ε η η ε λε η σον

Ἔτερα ἤχος λ α' Πα

Κυ ρι ε ε λε ε η σον

Κυ ρι ε ε λε ε η σον

Κυ ρι ε ε λε ε ε η σον ᾗ

Κυ ρι ε ε λε ε ε ε η σον ᾗ

Κυ ρι ε ε λε ε ε η σον ᾗ

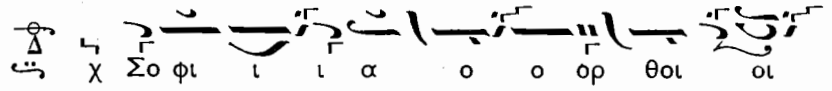
Κυ ρι ε ε λε ε ε ε ε χ ε η σον ᾗ

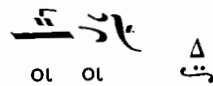
Μετά τὰ εἰρηνικά ἢ ἐκφώνησις : **Ὅτι πρέπε. σοι πᾶσα δόξα** τιμη καὶ προσκύνησις κτλ. ψάλλονται τ' Ἀντίφωνα. **Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου Σῶτερ σῶσον ἡμᾶς** (τρὶς) μετὰ τῶν στίχων τοὺς ὁποίους προλέγει ὁ κανονάρχης ἐν ἰσοφωνία τοῦ ἤχου. Εἶτα ἡ μικρὰ αἴτησις καὶ ἄρχεται ὁ β' χορὸς τὸ δεύτερον Ἀντίφωνοι (α), **Σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός** (β) **ψάλλοντας σοι Ἀλληλούϊα** (τρὶς), ὁ Α'. χορὸς Δόξα πατρὶ ἐν ἰσοφωνία, ὁ β' χορὸς καὶ νῦν καὶ αἰεὶ ὁ **Μονογενῆς Υἱός** καὶ ποιεῖ τέλος. Ὁ ἱερεὺς αὐθις τὴν μικρὰν αἴτησιν καὶ ἄρχεται ὁ Α' χορὸς ψάλλον τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἑορτῆς δις ἢ τρίς, μέχρις οὗτου καταφθάσῃ ἐν τῷ Σολέα ἢ εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου προπορευομένων τῶν ἐξαπτερύγων ὁ δὲ διάκονος ὑψῶνων τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐκφωνεῖ «Σοφία ὀρθοί» οὕτως :

(α) Κατὰ τὴν Τυπικὴν διάταξιν τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἐκάστην Κυριακὴν, ἀντὶ τῶν Ἀντιφώνων, δεόν νὰ ψάλλωνται τὰ **Τυπικά** «Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» εἰς ἤχον πλ. δ' (ἴδε ὠρολόγιον τὸ Μέγα καὶ οἱ Μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου μετὰ τῶν 8 Ἀναστασίμων τροπαρίων ἢ δ' ἐξ αὐτῶν καὶ δ' τροπάρια ἐκ τῆς ΣΤ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος τῆς τυχούσης ἑορτῆς. Ἀλλὰ χάριν συντομίας παραλείπονται ταῦτα καὶ ψάλλονται ἀπ' εὐθείας τ' Ἀντίφωνα. Κατὰ τὰς Κυριακάς ὁμοῦς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς δεόν νὰ ψάλλωνται ἀπαραιτήτως τὰ Τυπικά καὶ οἱ Μακαρισμοί, τὰ ὅποια παρουσιάζουσιν ἐν τῇ Θείᾳ λειτουργίᾳ ἰδιαίτεράν κατάνυξιν.

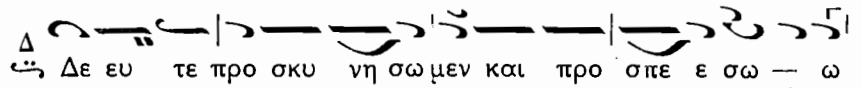
(β) Κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς ψάλλεται ὁ Ἀναστάς ἐκ νεκρῶν καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τὸ Ἀναστάσιμον Ἀπολυτίκιον. Ὅταν τύχοι Θεομητορικῆ Ἑορτῆ ἐν Κυριακῇ, ὡς καὶ κατὰ τὴν Ἀπόδοσιν τῆς Ἑορτῆς, μετὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ β' Ἀντίφωνον ψάλλεται ὁ Ἀναστάς ἐκ νεκρῶν. Ἐν ἄλλῃ δὲ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς ψάλλεται ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός. Ὅλοι αὐταὶ αἱ περιπτώσεις ὑπάρχουσι λεπτομερῶς ἐν ταῖς Τυπικαῖς διατάξεσι τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (ἴδε Τυπικὸν σελίς 31).

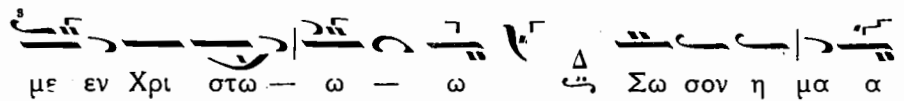

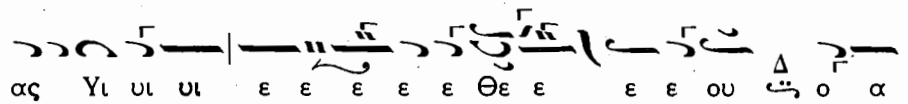

 Χ Σο φι λ ι α ο ο ορ θοι οι

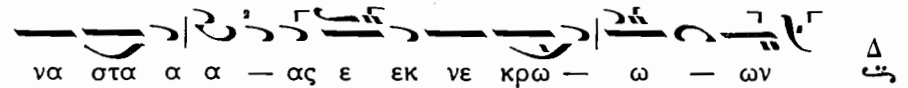

 οι οι

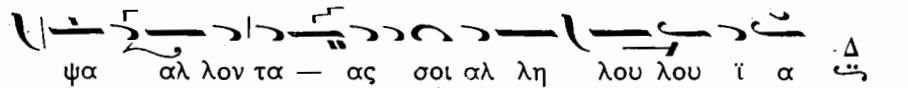
Κι' εὐθύς ψάλλεται ὑπὸ τοῦ Κλήρου τὸ παρὸν Δεῦτε προσκυνήσωμεν.

 Δε ευ τε προ σκυ νη σω μεν και προ σπε ε σω — ω

 με εν Χρι στω — ω — ω Σω σον η μα α

 ας Υι υι υι ε ε ε ε ε θε ε ε ε ου ο α

 να στα α α — ας ε εκ νε κρω — ω — ων

 ψα αλ λον τα — ας σοι αλ λη λου λου ι α

Εὐθύς ἐπαναλαμβάνεται τὸ Σῶσον ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ β' χοροῦ. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ψάλλουσιν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ βήματος τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἑορτῆς ἢ τὸ Ἀναστάσιμον τοῦ ἤχου, ἐὰν τύχοι Κυριακή, ὅπερ ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Α' χοροῦ, ὑπὸ δὲ τοῦ β' χοροῦ ψάλλεται τὸ τῆς Ἑορτῆς ἐὰν ὑπάρχει, ἢ τοῦ Ἁγίου τοῦ Ναοῦ. Ἐὰν ὁμοῦς τελεῖται μνημόσυνον, προηγεῖται ἀπὸ τοῦ Βήματος τὸ Μνήσθητι Κύριε καὶ εἶτα τὸ τοῦ Ἁγίου τοῦ Ναοῦ κι' εὐθύς ψάλλεται τὸ **Κοντάκιον** πάντοτε ὑπὸ τοῦ β' χοροῦ. Ὄταν ὁμοῦς γίνεται συλλειτουργῶν ψάλλεται ἀπὸ Βήματος τὸ **Κοντάκιον** τοῦ ὁποίου τὸ τέλος λαμβάνει ὁ β' χορὸς.

Ἀκολουθῶς ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ : **ὅτι Ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ Σοὶ τὸν Τρισάγιον ὕμνον ἀναπέμπομεν** (ἢ ἀναμέλομεν) **τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων·** ὁ χορὸς Ἀμήν, κι εὐθὺς ψάλλεται τὸ Τρισάγιον τοῦ Ἀποστόλου μετὰ τοῦ **Δύναμις**, μεθ' ὃ ψάλλεται ὁ πολυχρονισμὸς τοῦ Βασιλέως· εἶτα ὁ Ἀπόστολος, τὸ Ἀλληλοῦσια ὑπὸ τοῦ β' χοροῦ εἰς ἤχον β' Δι οὕτως :

$\chi \Delta$ Ἀλ λη λου ι α Ἀλ λη λου ου ι ι ι
 , α Ἀλ λη λου ου ι ι α α α α α

Εὐθὺς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸ **Δόξα σοι Κύριε**, εἰς ἤχον δ'. Δι οὕτως :

$\chi \Delta$ Δο ξα σοι οι Κυ υ ρι ι ι ι ι
 ε ε ρ Κυ υ υ ρι ι ι ε ρ Δο ο
 ο ο ο ο ο ξα α α δι Δο ο
 ξα α σοι οι ρ ρ

Ὑπάρχοντος Ἀρχιερέως ψάλλεται τὸ παρόν.

$\chi \Delta$ Εἰς πολ λα α α α α α α α ρ
 α α α α α χα ρ ε ε ε ε ε
 ε τη ρ ρ Δε ε ε ε ε σπο ο ο

Μεθ' ὃ συνεχίζεται ἡ γνωστὴ τάξις τῆς Θείας Λειτουργίας ἣτοι: ψάλλεται ἱεροπρεπῶς ὁ Χερουβικὸς ὕμνος, ὡς τὸν Βασιλέα κ.τ.λ. ὁ δὲ Διάκονος ἐξέρχεται τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καὶ ἱστάμενος εἰς τὴν συνήθη θέσιν τοῦ ἐκφωνεῖ:

«Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ. Ὁ χορὸς Κύριε ἐλέησον.

«Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων κ.τ.λ. » » »

«Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, κ.τ.λ. » » »

«Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως κ.τ.λ. Καὶ συνεχί-

ζων λέγει:

«Ἀντιλαβοῦ σῶσον ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῆ χάριτι. Ὁ χορὸς Ἀμήν.

«Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν κ.τ.λ. Ὁ χορὸς Παράσχου Κύριε.

«Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν κ.τ.λ. » » »

«Συγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν κ.τ.λ. » » »

«Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα κ.τ.λ. » » »

«Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν κ.λ.π.» » »

«Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν κ.τ.λ. » » »

Ψάλλονται δὲ τὰ παρόντα ἤχος λ' δ'. Νῆ

(α) Τὰ ἀνωτέρω τρία κλασσικὰ μέλη: Τὸ Ἀλληλούϊα, Τὸ Δόξα σοι Κύριε καὶ τὸ εἰς πολλὰ ἔτη, ἐγράψαμεν ἵνα διατηρηθῆ ἡ ἀρχαία παράδοσις αὐτῶν: διότι πολλοὶ ἐκ τῶν ἱεροψαλτῶν ψάλλουσιν ταῦτα κατὰ βοῦλήσιν των.

Πα ρα α σχου Κυ υ ρι ε ⁶ λ'

Πα ρα α σχου Κυ υ υ ρι ε ^γ λ'

Ἔτερα εἰς ἦχον λ' α'. Πα

Πα ρα α α σχου Κυ ρι ε ^π ρ

^π ρ Πα ρα α σχου Κυ υ ρι ε ^γ ρ

Πα ρα σχου Κυ υ ρι ε ^κ ρ

Πα ρα α σχου Κυ υ υ ρι ε ^κ ρ

Πα ρα α α σχου Κυ υ ρι ε ^γ ρ

Πα ρα σχου Κυ υ υ ρι ε ^π ρ (β)

Ἀκολουθῶς ψάλλονται τὰ Λειτουργικὰ ἐν ἰσοφωνίᾳ ἐμελλῶς κατὰ τὸν τύπον τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου. Τὰ Λειτουργικὰ ταῦτα, ὄντα ἀρχαῖα παράδοσις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἶναι τὰ μόνον ψαλλόμενα ἄχρι σήμερον ἐν τῷ Πανσέπτῳ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ τὸ καθιερωθὲν ἐν αὐτῷ εἰς ἦχον β'. ἄξιον ἐστὶν Γρηγορίου Πρωτοψάλτου (τὸ λεγόμενον συνηθισμένον).

(β) Εἰς ἐκάστην τῶν ἀνωτέρω αἰτήσεων ὁ χορὸς δεόν να ἐπάδῃ τὸ Πα ρ α σ χ ο υ Κ ὺ ρ ι ε ἅπαξ καὶ οὐχί (τρὶς) ὡς γίνεσθαι εἰς τὸ Κ ὺ ρ ι ε Ἐ λ έ η σ ο ν ὅπερ, εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀπαγγέλεται τρὶς, πεντάκις, δεκάκις, καὶ τεσσαρακοντάκις ὡς ὀρίζει τοῦτο καὶ ἡ τυπικὴ διάταξις τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπόδειξις, δὲ τούτου εἶναι ὅτι, οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν διδάσκαλοι, μᾶς παρέδωκαν πολλὰ ἀργὰ Κύριε Ἐλέησον κατ' ἦχον ἀνά τρία, ἀλλὰ Πα ρ α σ χ ο υ Κ ὺ ρ ι ε ἀνά τρία ἀργόν, οὐδὲν μᾶς παρέδωκαν, θεωρήσαντες τοῦτο ἀνάρμοστον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἐγράψαμεν τὴν παρατήρησιν ταύτην ὡς ἀπαραίτητον, διότι, τινὲς τῶν ἱεροψαλτῶν μὴ γνωρίζοντες τὴν σημασίαν καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ πρώτου ἀπὸ τοῦ δευτέρου, υἱοθετοῦν ἀπερισκέπτως μίαν ἀπομίμησιν τοῦ εἰς ἦχον α'. Κύριε Ἐλέησον Θ. Φωκαέως Πα ρ α σ χ ο υ Κ ὺ ρ ι ε ἀπαγγέλουσιν τοῦτο ἀνά τρία, ὅπερ ψαλλόμενον ἐμφανίζει φοβερὰν τραγελαφικότητα.

Συνεχίζοντας τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἔργων μας, θὰ φέρωμεν προσεχῶς εἰς φῶς, σειρὰν Χερουβικῶν ἀργοσυντόμων, Λειτουργικῶν καὶ "Ἄξιον ἔστιν, ὡς καὶ σειρὰν Κοινωνικῶν τῶν Κυριακῶν καὶ διαφόρων ἑορτῶν.

"Ἀπαντὰ τὰ ἐκτυπωθέντα καὶ ἐκτυπούμενα ἔργα ἡμῶν, φέρουσι τὸν γενικὸν τίτλον : Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ. Διότι περιέχουσι ταῦτα τὸν γνήσιον πλοῦτον τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Τέχνης ἥτις, δυστυχῶς ἔχει διαστραφεί ἀπὸ ἐτῶν, ὑπὸ παλλῶν ἐκδοτῶν διαφόρων μουσικῶν βιβλίων, περιεχόντων τὴν ἀτομικὴν των τεχνοτροπίαν.

Διὰ ταῦτα προέβημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἔργων ἡμῶν εἰς τὰ ὁποῖα διατηροῦμεν ὄλην τὴν κλασσικότητα τῶν ἀρχαίων μελωδημάτων, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὴν σφραγίδα τῆς ἱεροπρεπείας καὶ τὴν ἀπαραμίλλον μουσικὴν τέχνην τῶν Βυζαντινῶν Μουσικοδιδασκάλων.

Εἶδομεν τὸ Φῶς ἦχος β' Δι' (α)

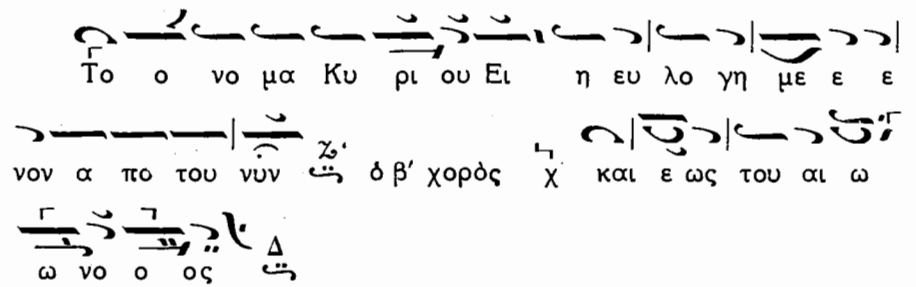
χ Εἶδομεν το φῶς το ἀληθινόν, ελαβομεν
 πνευμα επουρα νιον, ευρομεν πιστιν ἀλη
 θη, ἀδιαιρετον Τρι αδαπροσκυνοντες, αυτη
 γαρ η χ μας εσωσε ε ε ε εν.

Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου ἦχος β' Δι'

Ἀμην χ Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογη
 μενον ἀπο του νυν και εως του αιωνος.

(α) Τὸ εἶδομεν τὸ φῶς καὶ τὸ Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου φαλλόμενα εἰς ἄλλον ἦχον ὡς συνηθίζουν τινες τῶν ἱεροψαλτῶν χάνουσι ταῦτα ὄλην τὴν ἀρμόζουσαν ἱεροπρέπειαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι, οὐδεὶς ἐκ τῶν παλαιῶν διδασκάλων ἔγραψεν εἰς ἄλλον ἦχον τ' ἀνωτέρω.

Τὸ τρίτον

 Το ο νο μα Κυ ρι ου Ει η ευ λο γη με ε ε
 νον α πο του νυν ζ' ό β' χορός χ' και ε ως του αι ω
 ω νο ο ος

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Κοντακίου, τοῦ Οἴκου καὶ τοῦ Ὑπομνήματος τοῦ Μηνολολλίου τῆς ἡμέρας, πρὸ τῶν Καταβασίων, γίνεται ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς, διήγησις περὶ τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου. Εἰς δὲ τὰς πόλεις, σὺν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Λειτουργίας, ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἱεροκήρυκος καὶ τὸ ἱστορικὸν τῆς τυχούσης ἑορτῆς.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας πρὸ τοῦ **Δι' εὐχῶν** εἰς τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου, ψάλλεται Κολοφωνικὸς Εἰρμός, ἡ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν χορῶν αἱ Κατάβασαι.

Τέλος

καὶ τῷ Θεῷ Δόξα

